
ELS ITINERARIS FORMATIUS ESPECÍFICS

Anàlisi sobre el seu desenvolupament i aplicació

Marta Margalef Solé
Àmbit: Educació Inclusiva
Tutora: Maria Immaculada Balart Colom
Universitat Oberta de Catalunya

RESUM

Actualment, les persones amb discapacitat intel·lectual encara es troben amb moltes dificultats a l'hora d'inserir-se en el món laboral. L'exclusió sociolaboral que vi aquest col·lectiu és una realitat que persisteix. El següent estudi d'investigació té com a objectiu principal analitzar el desenvolupament i l'aplicació d'uns ensenyaments professionals vigents a Catalunya que s'anomenen Itineraris Formatius Específics. Aquests es dirigeixen a l'alumnat que presenta una DI lleu o moderada i tenen la finalitat de facilitar la transició al món laboral i a la vida adulta. Més concretament, a través d'aquesta investigació es pretén valorar quin és el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats de l'alumnat, fer una anàlisi de quines són les metodologies pedagògiques i el tipus d'avaluació que s'empra. Determinar quines són les competències professionals que es pretén que siguin adquirides per l'alumnat, i alhora, avaluar l'impacte que es produeix en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral.

Es presenta una investigació descriptiva ex post facto que compta amb una metodologia mixta, ja que combina l'ús d'instruments de caràcter quantitatiu i qualitatiu. La mostra escollida respon a un criteri no probabilístic per accessibilitat, amb una participació de 16 professionals i 20 alumnes. L'anàlisi de la investigació es realitza mitjançant una entrevista i un qüestionari que van dirigits tant als professionals com a l'alumnat, respectivament.

Els resultats evidencien que els IFE són una opció formativa molt enriquidora que promou un aprenentatge significatiu per a l'alumnat amb una discapacitat lleu o moderada, tot i que actualment encara no són prou coneguts per part de la societat catalana. L'impacte ocasionat en els joves és molt positiu i es valora favorablement l'acompanyament que se'ls brinda en el procés de transició al món laboral.

Paraules clau: discapacitat intel·lectual, educació inclusiva, inclusió sociolaboral, Itineraris Formatius Específics.

RESUMEN

Actualmente, las personas con discapacidad intelectual todavía tienen muchas dificultades a la hora de insertarse en el mundo laboral. La exclusión sociolaboral que vive este colectivo es una realidad que persiste. El siguiente estudio de investigación tiene como objetivo principal analizar el desarrollo y la aplicación de unas enseñanzas profesionales vigentes en Cataluña que se llaman Itineraris Formatius Específics. Éstos se dirigen al alumnado que presenta una DI leve o moderada y tienen la finalidad de facilitar la transición al mundo laboral y a la vida adulta. Más concretamente, a través de esta investigación se pretende valorar cuál es el grado de adaptación de los IFE a las capacidades del alumnado, realizar un análisis de cuáles son las metodologías pedagógicas y el tipo de evaluación que se emplea. Determinar cuáles son las competencias profesionales que se pretende que sean adquiridas por el alumnado, a la vez que evaluar el impacto que se produce en los jóvenes y la facilitación del acceso al mundo laboral.

Se presenta una investigación descriptiva ex post facto que cuenta con una metodología mixta, combinando el uso de instrumentos de carácter cuantitativo y cualitativo. La muestra escogida responde a un criterio no probabilístico por accesibilidad, con una participación de 16 profesionales y 20 alumnos. El análisis de la investigación se realiza mediante una entrevista y un cuestionario que van dirigidos tanto a los profesionales como al alumnado, respectivamente.

Los resultados evidencian que los IFE son una opción formativa muy enriquecedora que promueve un aprendizaje significativo para el alumnado con una discapacidad leve o moderada, aunque actualmente todavía no son suficientemente conocidos por parte de la sociedad catalana. El impacto ocasionado en los jóvenes es muy positivo y se valora favorablemente el acompañamiento que se les brinda en el proceso de transición en el mundo laboral.

Palabras clave: discapacidad intelectual, educación inclusiva, inclusión sociolaboral, Itineraris Formatius Específics.

ABSTRACT

Nowadays, people with intellectual disabilities still face many difficulties when it comes to entering the working world. The social and labour exclusion experienced by this group is a reality that persists. The main objective of the following research study is to analyse the development and application of vocational training courses in force in Catalonia, called Specific Training Itineraries. They are aimed at students with mild or moderate ID and are intended to facilitate the transition to the working world and adult life. More specifically, the aim of this research is to assess the degree of adaptation of the STI to the abilities of the students, to carry out an analysis of the teaching methodologies and the type of assessment used. Besides, to determine which professional competences are intended to be acquired by the students, as well as to evaluate the impact on young people and the facilitation of access to the working world.

This is a descriptive ex post facto research that uses a mixed methodology, combining the use of quantitative and qualitative resources. The sample chosen responds to a non-probabilistic criterion of accessibility, with a participation of 16 professionals and 20 students. The analysis of the research is carried out by an interview and a questionnaire addressed to both professionals and students, respectively.

The results show that STI are a very enriching training option that promote meaningful learning for students with a mild or moderate disability, although it is still not sufficiently known in Catalan society. The impact on young people is very positive and the accompaniment provided in the process of transition to the working world is favourably valued.

Key words: intellectual disability, inclusive education, socio-occupational inclusion, Specific Training Itinerar.

ÍNDEX

1	Introducció	7
2	Justificació	9
3	Marc normatiu.....	10
4	Marc teòric	12
4.1	Aportació a la societat i a l'ètica professional	17
5	Plantejament del problema.....	19
5.1	Concreció i contextualització	19
5.2	Objectius.....	20
6	Marc metodològic	20
6.1	Enfocament metodològic	20
6.2	Planificació de la investigació	21
6.3	Estratègia d'anàlisi de dades.....	26
6.4	Temporització.....	28
7	Anàlisi de resultats	29
7.1	Recollida de dades	29
7.2	Tractament i codificació de la informació.....	29
7.3	Anàlisi de les dades	30
7.4	Anàlisi relativa als objectius.....	36
8	Interpretació dels resultats i discussió	42
9	Conclusions i suggeriments	45
9.1	Conclusions de la investigació referits als objectius	45
9.2	Limitacions, suggeriments i propostes de millora	45
9.3	Perspectives de futur (prospectiva).....	46
10	Referències bibliogràfiques	47
11	Annexos.....	52
	Annex 1. Entrevista als professionals.....	52
	Annex 2. Entrevista a l'alumnat	53
	Annex 3. Qüestionari als professionals	54
	Annex 4. Qüestionari a l'alumnat.....	57
	Annex 5. Taula relació d'objectius.....	59
	Annex 6. Taula categories d'anàlisi de l'entrevista a l'alumnat.....	61
	Annex 7. Taula categoria d'anàlisi de l'entrevista al professorat.....	65

ÍNDIX DE FIGURES

Taula 1 Ensenyaments voluntaris i post obligatoris destinats a alumnes amb NEE	14
Taula 2 Centres on s'imparteix IFE.....	21
Taula 3 Dades demogràfiques dels professionals.....	23
Taula 4 Dades demogràfiques de l'alumnat	24
Taula 5 Categories de l'entrevista a l'alumnat	27
Taula 6 Categories de l'entrevista als professionals.....	27
Taula 7 Cronograma de la fase de camp del projecte d'intervenció	28
Gràfic 1 Edat dels professionals	30
Gràfic 2 Gènere dels professionals	31
Gràfic 3 Centre on imparteixen la docència	31
Gràfic 4 Càrrec que ocupen els professionals	32
Gràfic 5 Edat de l'alumnat	33
Gràfic 6 Gènere de l'alumnat	33
Gràfic 7 Centre educatiu en el qual estudia l'alumnat	34
Gràfic 8 Curs actual.....	34
Taula 10 Anàlisi O.E.1.1	36
Gràfic 9 Adaptació dels IFE a l'alumnat	37
Taula 11 Adaptació dels IFE a l'alumnat	37
Taula 12 Anàlisi O.E.1.2	38
Taula 13 Metodologia i avaluació	38
Taula 14 Anàlisi O.E.1.3	39
Taula 15 Competències adquirides.....	39
Taula 16 Anàlisi O.E.1.4	39
Gràfic 10 Impacte produït en l'alumnat	40
Gràfic 11 Acompanyament en el procés de transició al món laboral.....	40
Taula 17 Impacte produït en l'alumnat i acompanyament rebut	41
Taula 18 Relació entre els objectius, els instruments i les preguntes.....	59
Taula 19 Categories d'anàlisi de l'entrevista a l'alumnat	61
Taula 20 Categories d'anàlisi de l'entrevista al professorat.....	65

1 Introducció

Segons Ferreira i Díaz (2009) les persones amb discapacitat se situen en la part inferior de la piràmide social. En conseqüència d'això, els seus avantatges educatius i laborals veuen clarament afectats i passen a segon terme.

Tal com esmenten Peña i Santana-Vega (2020) és imprescindible informar i conscienciar sobre la capacitat que tenen les persones amb discapacitat. D'aquesta manera, s'afavorirà l'assoliment d'una societat més justa, que té en compte els col·lectius més vulnerables a l'hora d'incorporar el personal a les empreses. Unes organitzacions caracteritzades per ser més sostenibles i inclusives.

És evident que aquest col·lectiu és conscient que és exclòs, en moltes ocasions, d'activitats de caire sociolaboral. Això provoca un descens de la seva autoestima, que s'infravalorin i considerin que no són útils per a la societat. Per tant, no repercuteix únicament en la seva economia, sinó el seu benestar emocional.

Així doncs, i segons Alcover i Pérez (2011) és transcendental oferir, a les persones amb discapacitat intel·lectual, oportunitats formatives i de desenvolupament, promoure la inclusió afavorint grups de treball i brindant el suport humà necessari.

És per totes aquestes afirmacions que es pretén realitzar una anàlisi sobre uns ensenyaments professionals que van adreçats a joves (entre 16 i 20 anys) amb discapacitat intel·lectual lleu o moderada. S'anomenen Itineraris Formatius Específics (IFE) i tenen la finalitat de facilitar la transició a la vida adulta i al món laboral a l'alumnat que no ha obtingut el títol de graduat en Educació Secundària Obligatoria. De manera excepcional, també poden cursar-los els alumnes que compten amb el títol de l'ESO, però que no poden accedir als ensenyaments de formació professional. Actualment, s'imparteixen quatre cursos diferents: Auxiliar en Cura d'Animals i Espais Verds, Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic, Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives i Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats.

La realització d'aquest projecte d'investigació pretén analitzar d'una manera exhaustiva el desenvolupament i l'aplicació dels IFE. Més concretament, s'espera avaluar, tant el grau d'adaptació a les capacitats i habilitats de l'alumnat com el procés de transició al món laboral. També, es contempla l'objectiu d'analitzar les metodologies didàctiques utilitzades a l'aula i identificar quines són les competències professionals que s'espera que adquireixi l'alumnat.

Per dur a terme aquesta investigació i poder assolir els objectius establerts, s'ha comptat amb la participació dels docents i de l'alumnat dels següents instituts:

Institut Alt Penedès (Vilafranca del Penedès) que imparteix el perfil d'Auxiliar de vendes i atenció al públic.

Institut Pla Marcell (Cardedeu) que imparteix el perfil d'Auxiliar en Cura d'Animals i Espais Verds.

Centre d'educació especial Horitzó (Pineda de Mar) que imparteix el perfil d'Auxiliar de vendes i atenció al públic.

Institut Montsià (Amposta) que imparteix el perfil d'Auxiliar de vendes i atenció al públic.

Per a la recollida de dades, s'ha fet ús de l'enquesta destinada tant al personal docent com als alumnes, a més de l'entrevista dirigida a aquells professionals i alumnes disposats a ampliar el seu grau de participació.

El present treball està estructurat en les següents parts: principalment es realitza una justificació de la temàtica, al·ludint tant als interessos personals com a les investigacions teòriques existents sobre el tema. A continuació, es redacta el plantejament del problema, on es concreta i contextualitza la investigació i es destaca la seva importància. També s'indica la població i mostra, i alhora, les preguntes d'investigació formulades. Més endavant es defineixen els objectius que es pretenen assolir, el marc teòric que està dividit en el marc normatiu i la fonamentació teòrica. Seguidament, s'indica la metodologia a emprar, i posteriorment, s'exposen els resultats obtinguts i s'analitzen. Per acabar, es realitzen les conclusions i possibles suggeriments on es mostren els aspectes més destacables i rellevants.

2 Justificació

La temàtica escollida és de vital importància, atès que l'exclusió tant social com laboral que viuen les persones amb discapacitat intel·lectual és una realitat que està present al nostre dia a dia. Seguint amb el que esmenta Díaz (2010), és un col·lectiu notablement exclòs dels espais de participació ciutadana. L'existència d'impediments i barreres simbòliques i estructurals continua perpetuant una desigualtat encara molt aferrada a la nostra societat.

De manera que, i amb l'objectiu d'abolir aquesta exclusió, sorgeixen iniciatives com són els Itineraris Formatius Específics. Aquests pretenen ser un facilitador a la inclusió social a través de l'adquisició d'un treball. Així és que, resulta interessant analitzar en profunditat aquest servei per comprovar si realment s'assoleixen els objectius establerts. Segons Castellanos i Quintana (2019), la Organització Internacional del Treball promou la justícia social en l'àmbit laboral, i posa en pràctica aquesta afirmació incrementant el nombre d'empreses que inclouen persones treballadores amb certs graus de discapacitat. Per tant, i seguint amb aquesta idea, és necessari que aquestes persones rebin una base formativa que els prepari per la transició al món laboral, que esdevingui un aprenentatge significatiu que els permeti desenvolupar-se d'una manera plena en les activitats laborals. Una investigació realitzada per Solís i Camacho (2019) demostra que la inserció en el camp laboral de persones amb discapacitat cognitiva no és prou eficient. Una de les problemàtiques amb les quals es topa aquest col·lectiu és la discriminació i la infravaloració de les seves capacitats. Existeixen empreses que contracten a persones amb discapacitat intel·lectual pel seu propi benefici. No ho fan perquè tenen la convicció que poden aportar i prosperar, sinó que només busquen donar una imatge inclusiva de cara als altres.

Dit això, per una banda, aquest projecte d'investigació sorgeix, principalment, per un fort interès per conèixer el grau d'efectivitat dels IFE. Més concretament, per poder valorar si aquests ensenyaments representen una base formativa que enriqueix l'alumnat, i si esdevenen un facilitador de la transició al món laboral dels joves amb discapacitat intel·lectual. En definitiva, el present treball emergeix del neguit i l'interès personal per conèixer de primera mà el funcionament i la implementació d'aquests ensenyaments.

D'altra banda, la manca d'estudis previs al voltant dels Itineraris Formatius Específics és un altre motiu que motiva i encoratja a realitzar aquest estudi. A través de l'experiència viscuda per l'alumnat i l'equip docent es pot ser coneixedor dels pros i contres d'aquests ensenyaments.

3 Marc normatiu

Pel que fa a la normativa estatal, s'hi troben les següents lleis orgàniques aprovades pel Congrés. Primerament, la *Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del Derecho a la Educación* (Jefatura del Estado, 1985). Aquesta vetlla pel dret a l'educació de totes les persones que formen part de l'Estat, i té en compte les capacitats i aptituds pròpies de l'alumnat. També, lluita per la no discriminació per raons socials i econòmiques.

En el títol II, capítol I de la *Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación* es fa referència a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu (Jefatura del Estado, 2006). Amb l'objectiu de promoure la inclusió tant social com laboral de l'alumnat amb NESE (necessitats educatives de suport educatiu), les Administracions Públiques han de propulsar ofertes formatives que s'adaptin a les necessitats dels alumnes.

Més endavant, es troba la llei més actual que fa referència a la *Ley Orgánica 3/2022, de 31 de marzo, de ordenación e integración de la Formación Profesional* (Jefatura del Estado, 2022). Té la finalitat d'oferir formació professional a totes les persones que tinguin la intenció de desenvolupar-se professionalment i adquirir competències en l'àmbit de la formació professional.

Respecte a la legislació autonòmica catalana, s'observen les següents lleis. La llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (Departament de la Presidència, 2009). Aquesta té com a objectiu principal regular el sistema educatiu de Catalunya. Seguidament, es troba la llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals, exposa la convicció que tothom té dret a la formació (Departament de la Presidència, 2015). Per tant, posa damunt la taula la importància del dret a la igualtat d'oportunitats, i alhora, el dret a l'accés a l'ocupació de les persones que presenten algun tipus dediscapacitat. Així és que, i seguint amb un dels objectius del projecte, és important avaluar l'impacte que produeixen aquests estudis en els joves, i a la vegada, la transició al món laboral.

Per una banda, pel que fa als decrets autonòmics, cal destacar el Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (Departament d'Educació, 2006). Aquest aposta per la regulació dels drets i deures de tot l'alumnat, de la normativa de convivència i del procés de mediació com a eina educativa de gestió de conflictes. També, cal fer esment del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. Aquest posa en relleu l'afirmació que l'atenció educativa s'ha de basar en el principi d'inclusió. Tal com esmenta el Departament d'Educació (2017) en l'article 21, tot l'alumnat ha de poder desenvolupar i gaudir del seu procés d'ensenyament-aprenentatge, rebre els suports i les adaptacions necessàries per a minimitzar els entrebancs que es puguin trobar al llarg del seu recorregut educatiu. Per tant, els IFE han de potenciar l'increment de l'autonomia personal i l'assoliment de les competències professionals que afavoreixin la transició a la vida aulà i la inclusió social i el benestar personal a través del treball (Departament d'Educació, 2017). A la vegada, cal destacar el Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya (Departament d'Educació, 2021). És important que a tot el territori hi hagi oferta d'oportunitats acadèmiques, i no centralitzar els serveis a grans capitals.

Per l'altra banda, seguint amb l'àmbit autonòmic català, s'observen els acords de govern. Es troba l'Acord de Govern 120/2016, de 30 d'agost, pel qual es crea el pla pilot experimental d'itineraris formatius específics (IFE) per a alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitat intel·lectual lleu o moderada (Departament d'Educació, 2016). Aquest sorgeix tenint com a objectiu principal aconseguir que la societat catalana tingui a l'abast un ventall ampli d'opcions i oportunitats en l'àmbit educatiu. S'ha de garantir que aquestes cobreixin el dret a l'educació i a les necessitats de tota la població. Més concretament, el que es pretén és vetllar per l'afavoriment de la inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual lleu o moderada. De manera que, i seguint amb la justificació de l'elecció de la temàtica, és transcendental posar en valor i brindar possibilitats acadèmiques i laborals a les persones amb discapacitat. Només així, es podrà posar fi a l'exclusió social i laboral que actualment encara es manifesta en la nostra societat.

Finalment, cal fer esment a la normativa d'escala territorial que fa referència a l'Ordre ENS/241/2015, de 27 de juliol, de la formació en centres de treball. En els Itineraris Formatius Específics es pretén que l'alumnat s'endinsi en el món laboral en el quart curs i s'estableixi un contacte estret entre l'alumnat i l'àmbit ocupacional. Tal com s'ha esmentat anteriorment, aquesta unió esdevé un aspecte clau que condiciona i afavoreix el benestar personal i social de l'alumnat. Així doncs, aquests estudis defensen fermament la idea que cal formar un alumnat capaç d'adoptar una actitud i un rol participatiu, compromès i responsable amb la normativa i les mesures de funcionament pròpies d'un centre de treball. Que tingui l'oportunitat de posar en pràctica les competències professionals adquirides al llarg dels IFE, potenciar la seva autonomia i la capacitat organitzativa de les tasques que ha de desenvolupar en el centre de treball (Departament d'Educació, 2015).

4 Marc teòric

Al llarg d'aquest apartat es mostra una diversitat de referents teòrics que permeten contextualitzar la temàtica i conèixer en profunditat la importància d'aquesta. La cerca segueix un mateix fil conductor i les paraules clau utilitzades són les següents: discapacitat intel·lectual, inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual, inclusió social i laboral i Itineraris Formatius Específics.

A la vegada, per poder escollir els articles consultats es té en compte la data de publicació. És important que siguin força actuals, ja que cal estar actualitzat i al dia dels avenços que es produeixen. També, es realitza una tria d'articles amb català, castellà i anglès. S'introdueix l'anglès amb l'objectiu de comptar amb més opcions i tenir visions d'altres indrets, més enllà de l'estat espanyol.

La discapacitat intel·lectual (DI)

- Definició del concepte de discapacitat intel·lectual

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) (2019), la discapacitat es pot classificar en quatre tipus diferents: discapacitat física o motora, discapacitat sensorial, discapacitat intel·lectual i discapacitat psíquica.

El concepte de discapacitat intel·lectual (DI) fa referència a l'adquisició i l'assoliment de les habilitats cognitives de manera lenta o incompleta durant el desenvolupament humà. Aquest fet provoca que la persona presenti dificultats a l'hora d'aprendre, comprendre, expressar-se, i es manifesten al llarg de la seva vida en les habilitats de caire conceptual, social i pràctic (Ke i Liu, 2017).

Seguint amb aquestes habilitats, tal com esmenta l'American Psychiatric Association (2021) es consideren tres àrees de funcionament adaptatiu: la conceptual fa referència a l'àmbit del llenguatge, l'escriptura, la lectura, el raonament, el coneixement i la memòria. La social implica aspectes relacionats amb el judici socials, les habilitats comunicatives, l'empatia, la capacitat de fer i mantenir amistats. La pràctica es basa en la cura personal, l'autonomia, les responsabilitats laborals, la gestió dels diners, l'organització i planificació de les tasques escolars i laborals.

A més a més, l'American Psychiatric Association (2021) realitza una distinció entre la discapacitat intel·lectual lleu, la moderada i la greu. Normalment, els símptomes de la DI s'inicien durant el període de la infantesa produint retards en l'adquisició de la parla o de les habilitats motores. Tot i això, hi ha casos en els quals com que el grau de discapacitat és molt lleu, no es detecta fins l'edat escolar quan l'infant presenta dificultats d'aprenentatge.

- Canvi de mirada de la societat pel que fa a la discapacitat intel·lectual: el necessari assoliment d'una educació inclusiva real

És evident que, avui dia, les discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament estan passant per un procés de transformació que té com a punt de referència un enfocament holístic. Una visió que té en compte els drets humans, el ventall d'opcions de suports i serveis. A part d'això, aquesta transformació també està impregnada de la necessitat de

redefinir la diversitat de constructes relacionats amb les discapacitats intel·lectuals, i amb la importància d'utilitzar correctament la terminologia a l'hora de descriure el col·lectiu concret (Shalock et al., 2019).

Sens dubte, l'alumnat amb discapacitat intel·lectual ha de comptar amb unes pràctiques educatives d'intervenció i avaluació des d'un enfocament integral per tal de garantir el dret a l'educació inclusiva (Verdugo et al., 2018). Aquests autors afirmen que l'atenció a la diversitat se centra en l'avaluació d'aspectes organitzatius i curriculars, deixant de banda la valoració i la intervenció d'aspectes relacionats amb l'autodeterminació, el benestar i la qualitat de vida de l'alumnat. Tots aquests són imprescindibles en el desenvolupament inclusiu de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual, i per aquest motiu, cal tenir-los en compte i no passar-los per alt.

Tal com afirma Paz-Maldonado (2020) les barreres en les quals es topen les institucions a l'hora de promoure una educació inclusiva, per a tothom, fan referència a la predominança d'un paradigma basat en el dèficit, la mancança de protocols destinats a aquest col·lectiu. De manera que, és transcendental donar visibilitat al col·lectiu i poder afrontar les necessitats requerides.

- Educació post obligatòria i inserció al món laboral

Dit això, els estudiants amb discapacitat intel·lectual, cada vegada més, cerquen més oportunitats d'educació post obligatòria que els permeti en un futur endinsar-se en el món laboral. Això és degut, principalment, pel canvi de percepció de cara a les persones amb DI i la seva capacitat (Cook et al., 2015).

Malauradament, i seguint el que comenten Chandrasekaran et al. (2021), les persones amb discapacitats del desenvolupament tenen la taxa més baixa de participació en l'àmbit laboral a causa de diversos factors. Principalment, aquest fet és degut al menyspreu i l'etiqueta pejorativa que s'atribueix a aquest col·lectiu.

Per aquest motiu, és indispensable comptar amb serveis que vetllin per acabar amb aquesta baixa presència de les persones amb discapacitat intel·lectual en el món laboral. Tal com diuen Garrels i Sigstad (2021) no existeixen gaires estudis d'intervenció centrats en les mesures utilitzades per acabar amb l'escletxa entre la capacitat de la persona amb DI i les demandes de l'entorn referents a l'àmbit laboral. Per tant, és necessària una coordinació continua entre el sistema educatiu i el mercat laboral per poder garantir majors nivells d'ocupabilitat per a les persones amb discapacitat intel·lectual.

Actualment a Catalunya s'ofereixen uns ensenyaments que neixen amb l'objectiu d'afavorir la transició a la vida adulta dels joves que presenten necessitats educatives especials. Aquests s'observen a la següent taula:

Taula 1*Ensenyaments voluntaris i post obligatoris destinats a alumnes amb NEE*

<i>Ensenyaments voluntaris i post obligatoris</i>			
<p>Programes de diversificació curricular (PDC) per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial</p>	<p>Programes de formació i inserció (PFI adaptat)</p>	<p>Programes de formació per a la transició a la vida adulta (PTVA)</p>	<p>Itineraris Formatius Específics (IFE)</p>
<p>Destinatari: alumnat de 16 a 21 anys escolaritzats en centres d'educació especial.</p> <p>Objectiu: promoure l'adquisició d'habilitats funcionals per afavorir la participació i l'autonomia en els contextos de la seva vida adulta.</p> <p>Projecte: execució d'activitats formatives en associacions de la localitat (conveni entre l'ajuntament i el Departament d'Educació).</p>	<p>Destinatari: joves que tenen edats compreses entre els 16 i 21 anys i que no han acabat l'ESO.</p> <p>Objectiu: obtenir un primer grau de qualificació dins els ensenyaments de formació professional.</p> <p>Projecte: acompanyament en la continuïtat formativa pel que fa a la formació professional i oferiment de competències transversals i professionals de cara al món laboral.</p>	<p>Destinatari: joves amb NEE, derivades de discapacitats, que estan escolaritzats en CEE o centres ordinariis.</p> <p>Objectiu: oferir una resposta educativa encarada al desenvolupament de les habilitats i competències necessàries per a la vida quotidiana.</p> <p>Projecte: programes que suposen un afavoriment de l'autonomia personal, integració social, a més, dels aspectes pertanyents al a formació professional.</p>	<p>Destinatari: Alumnat entre 16 i 20 anys amb NEE relacionades amb una discapacitat lleu o moderada.</p> <p>Objectiu: afavorir l'autonomia personal i l'assoliment de competències professionals significatives per a la vida adulta i la inclusió sociolaboral.</p> <p>Projecte: creació d'una prova pilot experimental que inclou continguts de caràcter professional i coneixements associats amb el desenvolupament d'habilitats socials i personals.</p>

Nota: autoria pròpia. Informació extreta del Departament d'Educació (2020).

Una anàlisi sobre les mesures posades en pràctica en els centres per tal d'atendre la diversitat a partir d'un PDC, reflecteix que hi ha una disminució notable de l'absentisme escolar (4,04 sobre 5 dels centres que van participar el curs 2012-2013). A més, s'observa una millora en els índexs d'acreditació del graduat de l'ESO (75,07% dels alumnes participants en un projecte singular el curs 2012-13 van acreditar el títol de l'ESO). Finalment, es mostra una continuïtat en la formació en etapes post obligatòries encaminades a la formació professional i la inserció laboral (el 57,99% fan un CFGM (Generalitat de Catalunya, 2014).

A la vegada, Petner-Arrey et al. (2016) realitzen un estudi en el qual es parla de la importància de donar suport a les famílies de les persones amb discapacitat intel·lectual. No s'ha d'oblidar que són un condicionant clau en el moment de triar el seu camí professional. Formen part de tot el procés i és indispensable oferir-los les eines per tal que siguin capaços d'ajudar de la millor manera possible els seus familiars. Cal que els encoratgin a desenvolupar les tasques encomanades adoptant una actitud positiva, i a la vegada, és primordial que els reforcin positivament tot valorant la seva dedicació i els seus esforços.

Per una banda, la Fundación Atresmedia (2015) porta a terme un estudi que mostra que el jovent amb discapacitat que té entre 18 i 30 anys té més dificultat per accedir al món laboral. El 10% de les persones treballadores amb DI tenen entre 18 i 30 anys. El 66% fa referència als que tenen entre 31 i 45 anys i 24% els que tenen entre 46 i 65 anys. A més a més, es reflecteix en aquesta investigació que el 56% de les organitzacions estan predisposades a contractar treballadors amb DI, tot i que el que els tira enrere a l'hora de la contractació és si hi haurà una correcta adequada del perfil de la persona treballadora a les necessitats específiques de l'empresa. També destaquen la falta d'experiència professional, de la mateixa manera que amb els joves sense discapacitat.

D'altra banda, seguint amb el que s'esmenta a Domènech i Force (2017), a Catalunya hi ha un model dual d'incorporació del col·lectiu que presenta algun tipus de discapacitat al món laboral. Per un costat, la contractació de llocs de treball en organitzacions de caràcter ordinari, i per l'altre, el treball protegit, representat sobretot pels Centres Especials de Treball. En aquest àmbit, les persones amb discapacitat tenen unes relacions laborals especials i suports de caràcter personal. De manera que, els CET tenen l'objectiu de proporcionar un treball remunerat i de qualitat a les persones amb discapacitat. Per tant, es pretén afavorir el procés de transició d'aquest col·lectiu al mercat laboral convencional. Tot i això, la realitat laboral no s'adequa prou a aquest objectiu, i en poques ocasions es porta a terme aquest desplaçament a una empresa de caràcter ordinari. Això provoca que els CET esdevinguin l'única opció laboral per a moltes de les persones amb discapacitat de Catalunya (Domènech i Force, 2017).

Finalment, segons l'Instituto Nacional de Estadística (2022), la taxa d'activitat de les persones amb discapacitat a Catalunya l'any 2020 va ser d'un 37%. Aquest mateix any el nombre d'ocupats amb discapacitat va incrementar en 30.400 persones, un 6,3%, aspecte positiu que cal destacar. En canvi, el nombre de persones sense cap tipus de discapacitat va disminuir un 3,4%. A més a més, el nombre de parats amb discapacitat va disminuir en 5.000 persones (un 3,3%) durant l'any 2020, sent aquesta una dada significativa que cal posar en valor (INE, 2022).

Els Itineraris Formatius Específics

▪ Definició, finalitat i principis bàsics dels IFE

Els Itineraris Formatius Específics (IFE) són uns estudis post obligatoris professionalitzadors que van destinats a joves que presenten necessitats educatives especials. Neixen amb la intenció que l'alumnat adquireixi un primer grau de qualificació professional, seguit de l'assoliment de l'autonomia personal i l'adquisició de competències professionals que afavoreixin la transició a la vida adulta (Departament d'Educació, 2021).

Les finalitats dels Itineraris Formatius Específics són proporcionar un període de formació als joves que presenten necessitats educatives especials un cop acabada l'educació secundària obligatòria que suposi un recurs laboral adaptat a les seves capacitats individuals. També, es pretén apropar els estudis post obligatoris adequats a les necessitats dels individus per posar en pràctica el principi d'inclusió (Departament d'Educació, 2021).

A més a més, al llarg de tots els cursos es realitza una atenció personal i individualitzada i es porta a terme un seguiment del grup classe de forma continuada. A més a més, cal destacar la tutoria individual. Aquesta té l'objectiu de realitzar el procés de seguiment, l'orientació tant personal com en l'àmbit acadèmic i professional. També, en l'acompanyament i la guia en el procés d'inserció en el món laboral un cop finalitzats els estudis. Aquesta acció tutorial ha d'estar desenvolupada i compartida per tot l'equip de professionals. Per tant, s'ha de treballar de forma col·laborativa, juntament també, amb les famílies i altres serveis externs (Departament d'Educació, 2021).

▪ Durada dels IFE

Els Itineraris Formatius Específics tenen una durada de quatre cursos acadèmics. L'alumnat que cursa els primers tres cursos tenen 25 hores lectives per setmana, i els del darrer curs compten amb 22 hores lectives per setmana tenint en compte també les pràctiques en el centre de treball (Departament d'Educació, s.d.).

Els quatre cursos impartits actualment pretenen construir perfils professionals diversos: Auxiliar en Cura d'Animals i Espais Verds, Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic, Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives i Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats. D'altra banda, cal destacar que el curs 2016-2017 van començar amb la modalitat de pilotatge, per tant, es va crear per primer cop com una acció experimental i amb l'objectiu de considerar i valorar els beneficis de la seva implementació. Avui dia, els IFE s'implementen en 36 centres educatius distribuïts per Catalunya (Departament d'Educació, 2021).

▪ Accés als estudis

Pel que fa a l'itinerari formatiu, per poder accedir a aquests ensenyaments es pot seguir els següents recorreguts:

- Provenir de l'institut, del quart curs de l'ESO amb l'ajut dels suports intensius per a l'escolarització inclusiva (SIEI).
- Provenir de l'institut, del quart curs de l'ESO.
- Provenir d'un centre d'educació especial.

- Mòduls professionals i professionals que treballen en un IFE

Els mòduls professionals es troben dins el currículum i es divideixen en tres apartats:

- Mòduls professionals de transició a la vida adulta per a l'adquisició de les competències personals i socials que han de facilitar el desenvolupament dels joves a ciutadans de ple dret.
- Mòduls professionals per a l'assoliment de les competències professionals que inclouran un mòdul professional de formació en centres de treball.
- Mòduls professionals de caràcter general per apropar-se a l'activitat laboral.

Per un costat, pel que fa als professionals que treballen en els IFE, s'hi troben els orientadors educatius, els professors tècnics FP i els tècnics d'integració social (Departament d'Educació, 2021).

- Capacitats transversals i avaluació

Per l'altre costat, les capacitats clau són les capacitats transversals que es posen en pràctica en els diversos llocs de treball existents. Entre aquestes es troba la capacitat. Quant als aspectes metodològics, cal dir que es dissenyen activitats competencials, que promouen l'autonomia personal i l'autodeterminació. També, s'implementen activitats pràctiques, vivencials i funcionals que permeten a l'alumnat topar directament amb l'aprenentatge. Això porta a les activitats que fomenten la participació activa i que situen l'alumne com a agent actiu en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge (Departament d'Educació, s.d.).

Respecte a l'avaluació, es produeixen tres sessions avaluatives per curs. Les qualificacions són tant quantitatives com qualitatives. En les quantitatives, al llarg de cada mòdul es qualifica de forma numèrica (de 1 al 10) i es valora com a resultat positiu les qualificacions de 5 i superiors. En les qualitatives, es redacten informes per capacitats clau i altres en els quals es detalla el progrés i els avanços de l'alumne en concret (Departament d'Educació, s.d.).

Seguint amb l'apartat de la valoració, es tracta d'una avaluació contínua, global i formativa. Alhora, es realitza un seguiment sistemàtic de la diversitat d'activitats i es porta a terme una valoració personalitzada. També, cal destacar que es porten a terme activitats d'autoavaluació, amb l'objectiu de fer participar l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge (Departament d'Educació, s.d.).

4.1 Aportació a la societat i a l'ètica professional

En aquest apartat es detalla la repercussió que té el treball i la millora que suposa en termes d'innovació. A més a més, també s'hi reflecteixen les qüestions ètiques que poden sorgir al llarg de la confecció del projecte, i per acabar, es fa esment de referents teòrics que valoren la rellevància de l'ètica en la investigació.

Dit això, el present projecte representa una aportació realment significativa a la societat i a l'ètica professional. Té la finalitat de construir un canvi de mirada, de visió, pel que fa a la temàtica de la discapacitat intel·lectual. Es pretén donar veu a aquest col·lectiu que tant en l'àmbit social com laboral està silenciada, escoltant-lo en tot moment i donant-li leixines que necessita per viure una vida plena i digna.

A més a més, la realització d'aquesta investigació permet que la societat sigui coneixedora de noves possibilitats i noves propostes que vetllen pel principi d'inclusió que s'ha esmentat anteriorment. Dit això, a través de la realització de l'anàlisi i la valoració d'aquests ensenyaments es permet comprovar el seu grau d'eficiència i l'impacte que produeix en l'alumnat i en la societat en general. Sens dubte, els Itineraris Formatius Específics són una temàtica molt interessant i relativament nova, per la qual cosa no existeixen estudis previs que en realitzin una anàlisi de forma exhaustiva. Així que, és transcendental aquest projecte per conèixer la realitat d'aquests ensenyaments professionals i per crear una millora d'innovació potent en la literatura bibliogràfica.

Respecte a les qüestions ètiques que cal tenir en compte en l'elaboració del treball, és imprescindible adoptar un rol ètic, compromès i responsable. En la recerca i la revisió bibliogràfica és de gran importància citar correctament tots els autors i referents teòrics. En cas de no fer-ho així, es tractaria d'un plagi. De forma que, cal valorar les aportacions dels altres i respectar les seves idees.

A més, pel que fa a la recollida de dades, cal garantir la protecció de dades personals de les persones participants. Primerament, s'ha de demanar permís tant als docents com a l'alumnat per participar en el projecte, i un cop s'autoritza la seva participació, informar-los que les respostes obtingudes són confidencials i que el tractament que es farà s'utilitzarà exclusivament per l'elaboració del projecte. La informació i les dades obtingudes compleixen amb el Reglament General de Protecció de Dades UE 2016/679 (RGPD) i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals (LOPDGDD).

Així doncs, per una banda, tal com esmenten Miranda-Novales i Villasis-Keever (2019) s'ha d'establir un compromís moral entre la persona investigadora i els participants de l'estudi. La persona investigadora ha de mantenir informats als participants de tot el procés, respectar les respostes obtingudes, i a la vegada, els participants, si decideixen contribuir en el projecte, mantenir el compromís i la predisposició.

Per una altra banda, i seguint amb el que comenta Paz (2018), el concepte d'ètica ha de trepitjar fort en tots els àmbits d'actuació, sobretot en aquells en els quals es produeix una relació directa amb les persones. En la investigació educativa es contribueix en el desenvolupament de l'ésser humà, de manera que cal oferir dades i informació fiable i de qualitat. També, s'ha de respectar l'opinió dels participants, sense jutjar-los ni tenir prejudicis, per fer possible un ambient segur, càlid i de confiança.

5 Plantejament del problema

5.1 Concreció i contextualització

Pel que fa al context on es porta a terme la investigació, es tracta dels següents centres educatius: Institut Alt Penedès (Vilafranca del Penedès), Institut Pla Marcell (Cardedeu), Centre d'educació especial Horitzó (Pineda de Mar) i Institut Montsià (Amposta).

- L'Institut Alt Penedès és un centre públic situat a la població de Vilafranca del Penedès. Ofereix ensenyaments d'ESO, Batxillerat, Formació Professional, IFE i PFI (Institut Alt Penedès, 2022).
- L'Institut Pla Marcell és un centre educatiu de titularitat pública que es troba a la localitat de Cardedeu. Ofereix ensenyaments d'ESO, Cicles Formatius i IFE (Institut Pla Marcell, 2022).
- El CEE Horitzó és una escola pública d'educació especial situada a Pineda de Mar. El centre està compost per tres comunitats d'aprenentatge, un projecte educatiu que s'anomena Creixem i està orientat a la transició a la vida adulta, i un IFE (CEE Horitzó, 2022).
- L'Institut Montsià és un centre públic d'Ensenyaments Professionals que se situa a la població d'Amposta i que ofereix cicles formatius, IFE i PFI (Institut Montsià, 2021-22).

La població escollida fa referència als docents i els alumnes que cursen i imparteixen, respectivament, els Itineraris Formatius Específics. Més concretament, la mostra es troba en els alumnes que cursen els darrers cursos (de 1r a 4t) i tot l'equip docent que imparteix els IFE dels centres educatius prèviament esmentats.

S'han escollit tots els cursos per poder comptar amb l'opinió i l'experiència tant de l'alumnat que està en un punt inicial dels IFE com de l'alumnat que està més a prop d'endinsar-se en el món laboral i ha tingut l'oportunitat de viure més experiències. Alhora, la investigació no se centra en un únic curs per tal de fer més representativa la investigació, atès que el nombre d'alumnes per aula és baix.

A més a més, quant a les preguntes d'investigació, són plantejades les següents qüestions:

- Els Itineraris Formatius Específics s'adapten realment a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual?
- Quines metodologies s'utilitzen a l'hora d'impartir les classes?
- Com és l'avaluació del procés d'aprenentatge dels Itineraris Formatius Específics?
- Quines són les competències professionals que es pretén que adquireixi l'alumnat?
- De quina manera o maneres es facilita l'accés als joves al món laboral?

Com viuen els joves, en primera persona, aquesta experiència?

5.2 Objectius

O.G.1: Analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics (IFE).

O.E.1.1- Valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual.

O.E.1.2- Analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l'avaluació d'aquestes.

O.E.1.3- Determinar les competències professionals que s'espera que siguin adquirides per l'alumnat.

O.E.1.4- Avaluar l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral.

6 Marc metodològic

6.1 Enfocament metodològic

La metodologia utilitzada en aquesta investigació és la mixta, ja que s'empra tant l'instrument referent al qüestionari com l'entrevista per a la recollida de dades. Aquest tipus d'investigació possibilitarà optimitzar, aprofundir i obtenir informació rellevant i de qualitat (Rodríguez-Gómez, 2018).

Així doncs, per una banda, s'ha aplicat una metodologia qualitativa amb l'objectiu de conèixer, de primera mà, les percepcions, punts de vista i coneixements extensos dels professionals que treballen en un IFE i de l'alumnat que realitza aquests estudis. Per una altra banda, s'ha aplicat una metodologia quantitativa per tal d'aconseguir dades mesurables i verificables sobre l'aplicació i el funcionament dels Itineraris Formatius Específics. Seguint els trets característics d'aquest mètode i amb el que comenta (Rodríguez-Gómez, 2018) s'ha desenvolupat el procés hipoteticodeductiu. Aquest té com a objectiu principal crear el coneixement a través de la recerca i la revisió de teories que existeixen i la formulació d'hipòtesis i preguntes d'investigació que guien en tot moment el projecte d'investigació.

A més a més, s'utilitza el mètode d'investigació descriptiu ex-post-facto. Tal com esmenta Rodríguez-Gómez (2018) es tracta d'un tipus d'investigació, els fets ja han ocorregut i, a posteriori, s'analitzen els fenòmens succeïts. Es realitza una observació externa en la qual la persona investigadora no hi intervé. Aquest anàlisi permet fer una descripció de la realitat investigada, estudiar les relacions, categoritzar i organitzar la informació obtinguda. També, cal dir que és descriptiu, ja que la recollida de dades fa referència al mètode de l'enquesta.

En aquest cas concret, la finalitat principal és portar a terme una anàlisi de forma exhaustiva sobre la posada en pràctica de la prova pilot dels Itineraris Formatius Específics. Per tant, el projecte neix amb la fita de realitzar un estudi d'investigació sobre uns ensenyaments ja implementats per tal d'obtenir la informació necessària, i posteriorment, redactar una descripció acurada i completa.

Respecte a les limitacions que s'han observat en utilitzar aquesta metodologia, ha estat el requeriment elevat de temps dedicat, a causa del nombre elevat d'instruments (dues entrevistes i dos qüestionaris amb diversitat de preguntes, respectivament). Tot i això, els avantatges són més significatius, ja que mitjançant la metodologia mixta s'ha pogut portar a terme una recerca més exhaustiva, i consegüentment, obtenir uns resultats més rics i de major qualitat. Dit això, s'ha pogut aconseguir una visió més àmplia i oberta de

la temàtica investigada. Per un costat, la metodologia quantitativa ha fet possible mesurar, relacionar i quantificar les dades obtingudes. Per l'altre costat, la qualitativa realitza un estudi en el qual s'analitzen els fets a través de les perspectives, les experiències i els coneixements de les persones participants.

6.2 Planificació de la investigació

6.2.1 Context

El context que fa referència al present projecte d'investigació són els centres educatius situats a les diferents comarques catalanes que imparteixen els Itineraris Formatius Específics. Els centres que ofereixen aquests ensenyaments són instituts o centres d'educació especial. La gran majoria d'aquests centres són instituts de titularitat pública, tot i que també hi ha dos centres d'educació especial públics i tres centres d'educació especial concertats per la Generalitat de Catalunya (Departament d'Educació, 2019).

A través d'aquesta taula es poden observar alguns dels centres educatius on s'imparteix IFE. Els que estan marcats en color verd turquesa són els que han participat en l'estudi d'investigació.

Taula 2

Centres on s'imparteix IFE

Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives	Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic	Auxiliar en Cura d'Animals i Espais Verds	Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats
Institut Pedraforca (L'Hospitalet de Llobregat)	Xamfrà – Taller Sant Miquel (Sant Feliu de Llobregat)	Institut Rubió i Tudurí (Barcelona)	Institut Pere Alsius i Torrent (Banyoles)
Institut Agustí Serra i Fontanet (Sabadell)	Institut Alt Penedès (Vilafranca del Penedès)	Institut Les Salines (El Prat de Llobregat)	Institut Escola d'Hostaleria i Turisme de Girona (Girona)
Institut Daniel Blanxart i Pedrals (Olesa de Montserrat)	Institut Escola del Treball (Lleida)	Centre educació especial Els Àngels (Palamós)	Institut Escola d'Hoteleria i Turisme (Cambrils)
Institut Cal·lípolis (Tarragona)	CEE Horitzó (Pineda de Mar)	Institut Mollerussa (Mollerussa)	Institut d'Hoteleria i Turisme (Lleida)
Institut de l'Ebre (Tortosa)	Institut Montsià (Amposta)	Institut Pla Marcell (Cardedeu)	Institut Escola d'Hoteleria i Turisme de Barcelona (Barcelona)

Nota: autoria pròpia. Informació extreta del Departament d'Educació (2019).

Pel que fa al context concret de les localitats pertanyents dels centres educatius participants de l'estudi, primer de tot, Vilafranca del Penedès és capital de comarca de l'Alt Penedès. Compta amb gairebé 40.000 habitants. És una zona molt rica en vinyes, i per tant, hi ha moltes persones que treballen en el sector viticultor, comptant amb moltes marques importants i caves per a visitar. A més a més, és una ciutat ben equipada en tots els serveis bàsics i essencials, i alhora, està molt ben comunicada amb les principals localitats catalanes (Ajuntament de Vilafranca del Penedès, 2021).

La localitat de Cardedeu es troba a la comarca del Vallès Oriental i té 18.000 habitants aproximadament. Es troba a 37km de Barcelona, aspecte que facilita la comunicació i l'accessibilitat a la capital catalana. És un poble de comerç, mercats i fires, ja que organitza múltiples fires i mercats i la gran part dels comerços s'uneixen a aquestes iniciatives. A la vegada, la ciutat té tres polígons industrials amb els quals destaquen les petites empreses. (Ajuntament de Cardedeu, 2020).

La població d'Ampostà és capital de comarca del Montsià que té 21.317 habitants aproximadament. El sector primordial de l'economia de la ciutat és el cultiu de l'arròs i els regadius. Encara que actualment s'han expandit altres sistemes d'economia, com poden ser el turisme i indústries. La ciutat compta amb múltiples serveis i esdevé el centre comercial de la comarca. També, està dotada d'una ampla oferta educativa i formativa, fet que converteix, juntament amb la ciutat de Tortosa, en poblacions punteres de les Terres de l'Ebre en aquest sector (Ajuntament d'Ampostà, 2022).

Finalment, Pineda de Mar és una població que es troba a la comarca del Maresme i que compta amb 27.974 habitants aproximadament. Està situada entremig de dos capitals importants, Barcelona i Girona. Fet que facilita l'accessibilitat i la bona comunicació entre ciutats. Anteriorment, l'agricultura i la pesca eren els sectors principals de l'economia de la ciutat. Tot i que, actualment el sector turístic ha anat guanyant terreny en ser una localitat costera al costat del mar. (Ajuntament de Pineda de Mar, 2022).

6.2.2 Població i mostra

El tipus de mostreig utilitzat és el no probabilístic per accessibilitat. La selecció de la mostra no es va realitzar a l'atzar, sinó que es van tenir en compte judicis referents a la subjectivitat i els criteris de facilitat i accessibilitat.

Es va tenir l'oportunitat de comptar amb l'IFE de l'Institut Alt Penedès i amb el de l'Institut Pla Marcell gràcies al contacte previ amb dos professionals, un de cada centre, facilitat per la tutora del projecte. També, una petita part dels participants pertany al CEE Horitzó. Val a dir que no es va posar en contacte amb aquest centre educatiu, tot i que s'intueix que algun participant d'un dels altres centres participants va facilitar l'enllaç. A més a més, es va escollir l'Institut Ampostà, ja que és un centre que es troba a prop del lloc de residència de la persona investigadora. Això va fer possible la visita presencial a l'institut i conèixer de primera mà el funcionament del centre, el professorat i l'alumnat.

A continuació, es poden observar les dades demogràfiques dels professionals i de l'alumnat participant (els participants que van respondre les entrevistes, són una part dels que van contestar el qüestionari, no hi ha persones noves):

Taula 3*Dades demogràfiques dels professionals*

Ítems	Nombre de participants	Percentatge
Edat		
Entre 20-25 anys		
Entre 26-30 anys	1	6,3%
Entre 31-40 anys	2	12,5%
Entre 41-50 anys	7	43,8%
Més de 50 anys	5	31,3%
	1	6,3%
Gènere		
Home	2	12,5%
Dona	14	87,5%
No binari	0	0%
Prefereixo no dir-ho	0	0%
Perfil professional		
Auxiliar en Cura d'animals i Espais Verds	4	25%
Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic	12	75%
Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives	0	0%
Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats	0	0%
Curs on s'imparteix la docència		
1r curs	1	6,3%
2n curs	5	31,3%
3r curs	6	37,5%
4t curs	6	37,5%
Cap	1	6,3%

Càrrec com a professional Orientador/a educatiu/va Professor/a tècnic/a Tècnic/a superior en integració social	9	56,3%
	5	31,3%
	2	12,5%
Centre educatiu Institut Montsià CEE Horitzó Institut Pla Marcell Institut Alt Penedès	5	31,2%
	1	6,3%
	4	25%
	6	37,5%

Nota: autoria pròpia.

Taula 4

Dades demogràfiques de l'alumnat

Ítems	Nombre de participants	Percentatge
Edat 16-18 anys 19-20 anys Més de 20 anys	12	60%
	6	30%
	2	10%
Gènere Home Dona No binari Prefereixo no dir-ho	16	80%
	4	20%
	0	0%
	0	0%
Curs actual 1r curs 2n curs 3r curs 4t curs	7	35%
	8	40%
	5	25%
	0	0%
Perfil professional Auxiliar en Cura d'animals i Espais Verds Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic Auxiliar en Manteniment	0	0%
	20	100%

d'Instal·lacions Esportives	0	0%
Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats	0	0%
Centre educatiu		
Institut Montsià	11	55%
CEE Horitzó	0	0%
Institut Pla Marcell	0	0%
Institut Alt Penedès	9	45%

Nota: autoria pròpia.

6.2.3 Instruments i estratègia de recollida de dades

Pel que fa a la vessant quantitativa, es va escollir la metodologia d'enquestes. Es van dissenyar dos qüestionaris estructurats (un per als professionals i un per a l'alumnat). Aquests estan compostos de preguntes factuais, tancades, estandarditzades i altres que són de resposta oberta i subjectives. Aquest tipus de qüestionaris fa possible l'obtenció ampliar el ventall de dades i informació que fa referència a la temàtica del projecte.

Respecte a la vessant qualitativa, es va triar l'instrument de l'entrevista. Una entrevista estructurada, ja que es van organitzar i redactar les preguntes prèviament. Tot i això, les preguntes són força obertes i d'opinió personal, de manera que donen peu a la reflexió i al fet que la persona entrevistada expliqui altres aspectes que no es pregunten explícitament. Tal com afirma Rodríguez-Gómez (2019), l'entrevista afavoreix la recopilació d'informació rica, extensa i totalment contextualitzada. A la vegada, promou la transmissió d'informació significativa i rellevant, deixant enrere les superficialitats.

Els enllaços dels respectius qüestionaris són els següents:

Enllaç del qüestionari als professionals: <https://forms.gle/drnzokL9DsyG7dn46>

Enllaç del qüestionari a l'alumnat: <https://forms.gle/1krfeas2mJx9M5nw5>

A l'annex 5 es pot veure la taula referent a la relació entre els objectius, instruments i preguntes.

6.3 Estratègia d'anàlisi de dades

El treball de camp que es va dur a terme en aquest projecte d'investigació es va basar en el primer contacte amb una petita representació dels participants, un professional de cada centre educatiu. Aquests van ser els encarregats de fer arribar a les mesures a l'alumnat i a la resta de professionals. Es va enviar un correu electrònic en el qual es preguntava si es volia contribuir, i alhora, s'explicava a grans trets, en què consistia el treball i quines eren les mesures utilitzades. Per un costat, va ser adjuntat al correu l'enllaç del qüestionari. Per a la realització d'aquest, es va fer servir el programa *Google Forms*. Per l'altre costat, es va enviar adjunt un document *Word* amb les preguntes referents a l'entrevista. Tant en una mesura com en l'altra, al principi de tot va ser redactat un consentiment informat en el qual es demanava l'autorització per participar en l'estudi, i a la vegada, s'informava de l'ús explícitament acadèmic de les dades i la informació aportada. En el cas del qüestionari, es va utilitzar una aplicació virtual en la qual les respostes arriben directament a la persona investigadora un cop són contestades. En el cas de l'entrevista, va ser necessari que els participants responguessin el correu electrònic adjuntant l'entrevista resposta.

Per a dur a terme l'anàlisi de dades es va optar per un mètode mixt, ja que es tracta de dos qüestionaris tant amb preguntes obertes com tancades, i alhora, de dos entrevistes formades per preguntes obertes.

Pel que fa a l'anàlisi quantitativa, es van analitzar les dades obtingudes del qüestionari a través de l'estadística descriptiva. Aquesta es basa en la recopilació i l'ordenació d'informació a través de gràfics, taules i, posteriorment, en la realització dels càlculs pertinents. Com que les respostes no són numèriques, per poder fer les fórmules, es van transformar els ítems escrits en dades numèriques. Així que, es va dur a terme una anàlisi descriptiva en la qual s'examinen unes dades i uns ítems concrets amb la finalitat de confirmar o rebutjar les hipòtesis prèvies. En definitiva, es van seguir uns procediments de caire estadístic per tal de valorar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics, en el sentit més detallat i ampli.

Respecte a l'anàlisi qualitativa, es va analitzar la informació corresponent a través de la creació de categories, el resum de les respostes obtingudes, la conclusió qualitativa referent a les respostes i, en alguns dels casos, el càlcul de percentatges relacionat amb aquestes. Així és que, es va decidir categoritzar la informació a través de la codificació inductiva, ja que les categories sorgeixen de les dades recollides. Es van tenir en compte les respostes, sintetitzant la informació rellevant i ordenant-la per apartats amb l'objectiu d'organitzar les dades. A través d'aquesta taula es mostren les categories creades (en ambdues entrevistes) juntament amb l'enunciat que descriu el que s'analitza en cada categoria:

Taula 5.*Categories de l'entrevista a l'alumnat*

CATEGORIA 1. Impacte produït en l'alumnat	Definició i opinió personal sobre l'experiència dels estudis i els aprenentatges adquirits. Opinió sobre el grau de satisfacció respecte als IFE, tenint en compte els aspectes que més positius i els més negatius.
CATEGORIA 2. Metodologia de treball	Opinió personal sobre la manera en la qual s'imparteixen les classes i comprovació de si es promou una participació activa i aprenentatge vivencial.
CATEGORIA 3. Transició a la vida adulta i inserció laboral	Explicació sobre les maneres de facilitar el procés de transició al món laboral i, en cas de cursar les pràctiques, opinió personal sobre l'experiència.

*Nota: autoria pròpia.***Taula 6***Categories de l'entrevista als professionals*

CATEGORIA 1. Tasca professional	Explicació del càrrec com a professional, la tasca com a professional que es realitza i valoració de l'experiència personal com a persona treballadora en un IFE.
CATEGORIA 2. Punts forts i febles dels IFE	Opinió i reflexió personal sobre les fortaleces i les mancances dels Itineraris Formatius Específics.
CATEGORIA 3. Adaptació dels IFE a les capacitats individuals	Explicació de la diversitat de perfils d'alumnat, del grau d'adaptació dels estudis a l'alumnat i de les maneres en les quals es porta a terme aquesta adaptació.
CATEGORIA 4. Transició a la vida adulta i inserció laboral.	Opinió personal sobre l'acompanyament que es realitza, per part del professorat, a l'alumnat de cara al seu futur professional.
CATEGORIA 5. Metodologia i avaluació	Explicació sobre les metodologies utilitzades a l'hora d'impartir les classes i sobre l'avaluació emprada del procés ensenyament-aprenentatge de l'alumnat.

CATEGORIA 6. Competències professionals	Explicació i opinió sobre les competències que s'espera que adquireixi l'alumnat i explicació de les maneres en les quals els alumnes posen en pràctica aquestes.
CATEGORIA 7. Impacte produït en l'alumnat	Opinió i reflexió personal sobre l'impacte ocasionat en els joves, en el sentit més ampli de la paraula.

Nota: autoria pròpia.

6.4 Temporització

A continuació, es mostra el cronograma que detalla les fases de recollida i anàlisi de dades i les dates compreses des del principi al final del procés.

Taula 7

Cronograma de la fase de camp del projecte d'intervenció

FASE DE RECOLLIDA I ANÀLISI DE DADES	Dia 16 – 30 març 2022	Dia 14-25 abril 2022	Dia 1-10 maig 2022	Dia 11-19 maig 2022
Selecció del qüestionari i de l'entrevista				
Selecció inicial de la mostra				
Disseny dels instruments				
Enviament dels instruments als participants				
Recollida de dades				
Anàlisi exhaustiu de la recollida de dades				
Redacció dels resultats obtinguts				

Nota: autoria pròpia.

7 Anàlisi de resultats

7.1 Recollida de dades

Les dades obtingudes van ser recollides, per una banda, a través de dos qüestionaris anònims i autoadministrats dissenyats exclusivament per a aquesta investigació (annex 3 i 4) i enviats entre el 14 i 25 d'abril de l'any 2022. Els respectius qüestionaris feien una anàlisi per mitjà de preguntes, algunes de les quals referents al primer i al quart objectiu específic plantejat prèviament. Els ítems redactats que s'adeqüen a aquests objectius són: - Grau d'adaptació a les necessitats individuals – Acompanyament i suport -Transició a la vida adulta. A més a més, i en un primer moment, també es preguntaven les dades sociodemogràfiques dels participants per contextualitzar i conèixer el perfil de la persona enquestada.

Per l'altra banda, també es van recollir les dades mitjançant dues entrevistes anònimes i de caràcter autoadministrat dissenyades exclusivament per a aquesta investigació (annex 1 i 2) i enviades entre el 14 i 25 d'abril de l'any 2022. Les respectives entrevistes analitzaven per mitjà de preguntes obertes les següents categories que s'adeqüen als quatre objectius específics: - Adaptació a les capacitats individuals - Metodologia i avaluació - Competències professionals – Impacte produït en els joves – Transició a la vida adulta – Punts forts i febles – Tasca professional. També, i de la mateixa manera que amb els qüestionaris, primerament es preguntaven les dades sociodemogràfiques dels participants.

7.2 Tractament i codificació de la informació

Un cop obtingudes totes les dades, es va començar a procedir al procés de codificació d'aquestes. Primer de tot, en el cas del qüestionari, es van revisar les respostes per tal de veure possibles errades. Cal dir que en el qüestionari, totes les preguntes eren obligatòries, excepte les que havien de respondre en cas d'haver dit que no en l'anterior. Per tant, es va poder observar que tota la informació va ser obtinguda, ja que es van respondre totes les qüestions desitjades. La gran part de les preguntes consistien a escollir entre tres o quatre opcions, tot i que també n'hi havia de preguntes en les quals els participants van haver d'escriure. Com va ser la pregunta sobre la justificació en cas d'haver respost que no, o la d'argumentar la resposta anterior. A més a més, en algunes ocasions va fer falta canviar les respostes qualitatives, com per exemple: molt alt, alt, baix i molt baix, a valors numèrics per tal que, a posteriori, es pogués portar a terme la fórmula de la mitjana. Així és que, es van baixar a l'ordinador les respostes en format *Excel*, i a continuació, es van realitzar les fórmules pertinents al mateix programa de full de càlcul. De manera que, per mitjà del treball amb tota aquesta informació, es van aconseguir les dades descriptives i freqüencials com són: el percentatge i la mitjana d'algunes de les respostes obtingudes. Més concretament, pel que fa al qüestionari als professionals, es va realitzar el tant per cent que fa referència a l'edat, el gènere dels professionals, el centre educatiu en el qual s'imparteix la docència, el càrrec adoptat com a professional i el tant per cent del professorat que té la creença que els estudis s'adapten a les capacitats individuals de l'alumnat. També, es va calcular la mitjana sobre el grau de participació de les famílies i el grau de satisfacció dels professionals respecte als IFE.

A la vegada, també es van fer els càlculs que corresponen al percentatge referent a les preguntes plantejades: el grau de preparació de l'alumnat per a la inserció laboral, la valoració del període de pràctiques i si la durada dels IFE és la correcta o no. Per acabar, es va calcular el tant per cent referent al grau de coneixement dels IFE per part de la societat catalana.

Respecte al qüestionari a l'alumnat, es va calcular el percentatge referent al gènere, l'edat, el centre educatiu i el curs actual. També, es va calcular el tant per cent i la mitjana sobre el grau de satisfacció tenint en compte que hi ha els ítems (molt alt, alt, baix i molt baix). Per tant, en la resolució de la mitjana es van canviar les respostes qualitatives a valors numèrics. Seguit del càlcul del percentatge pertanyent a la coneixença dels IFE per part de la societat catalana i el grau de satisfacció amb la durada dels estudis. Per acabar, es calcula el percentatge del sentiment d'acompanyament en el procés de transició al món laboral i el de l'acompanyament rebut per part dels companys/es.

En el cas de l'entrevista, es va dur a terme una lectura exhaustiva de les respostes amb l'objectiu de codificar la informació. Aquest instrument presenta diverses preguntes obertes que faciliten el pas a la reflexió del participant. Val a dir que totes les respostes van ser contestades. Es van crear unes categories en les quals es van col·locar les respostes que en fan referència, seguidament de la conclusió extreta a partir d'aquestes i, si s'esqueia, el percentatge associat a cada categoria.

7.3 Anàlisi de les dades

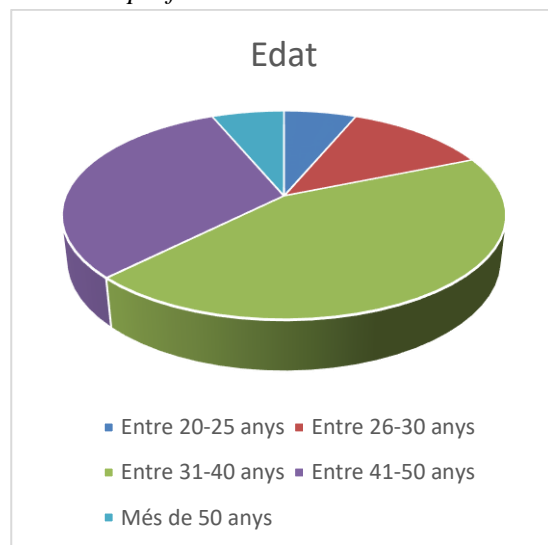
Pel que fa a l'anàlisi de les dades, la població d'estudi total va ser de 36 subjectes, dels quals 20 van ser alumnes i 16 professionals.

Respecte a l'anàlisi quantitativa, en un primer moment, es mostren uns gràfics en els quals s'observen les dades sociodemogràfiques dels participants. Més concretament, quant als professionals, s'especifica l'edat, el gènere, el centre en el qual treballen i el càrrec com a professionals.

Professionals

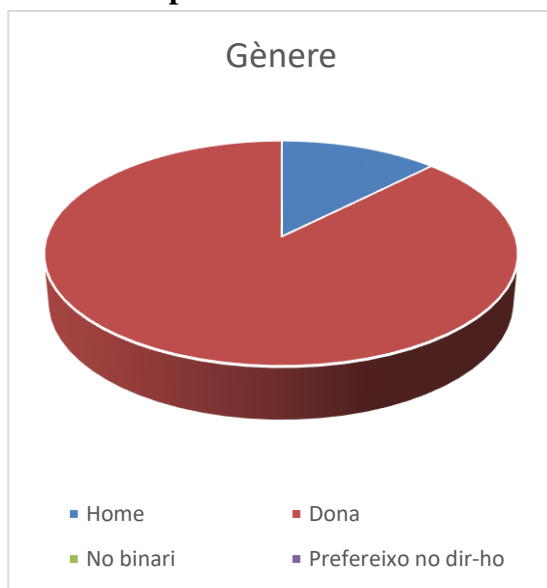
Gràfic 1

Edat dels professionals

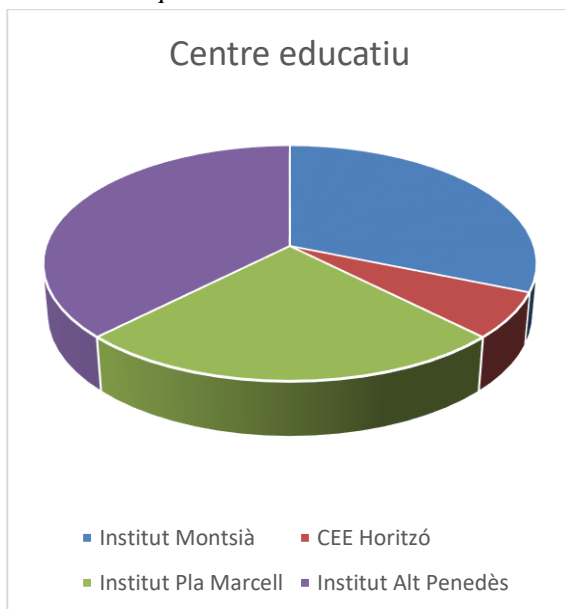
Nota: autoria pròpia.

Gràfic 2
Gènere dels professionals

Nota: autoria pròpia.

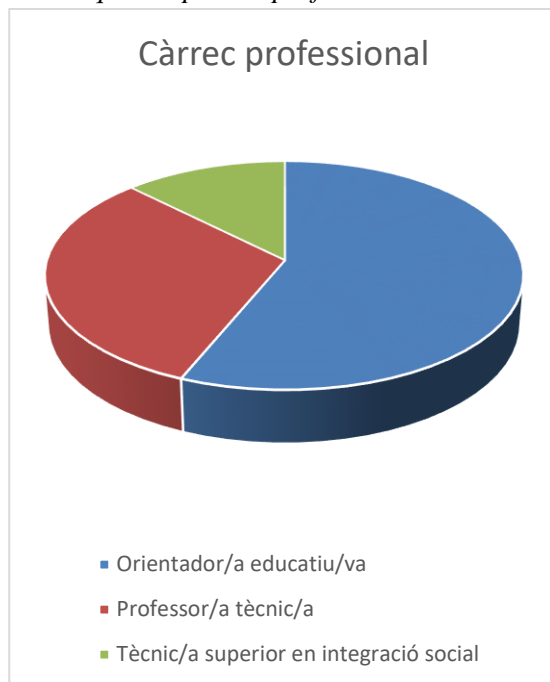
Gràfic 3
Centre on imparteixen la docència

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 4

Càrrec que ocupen els professionals

Nota: autoria pròpia.

A més a més, un 93,7% dels professionals considera que els estudis s'adapten a les capacitats individuals de l'alumnat, mentre que un 6,3% creu que no s'hi adapten. Per una banda, la mitjana que fa referència al grau de participació de les famílies, i seguint amb les respostes qualitatives que s'han canviat a valors numèrics, s'observa que la mitjana del grau de participació és alt. D'altra banda, la mitjana sobre el grau de satisfacció dels professionals també es situa en un nivell alt.

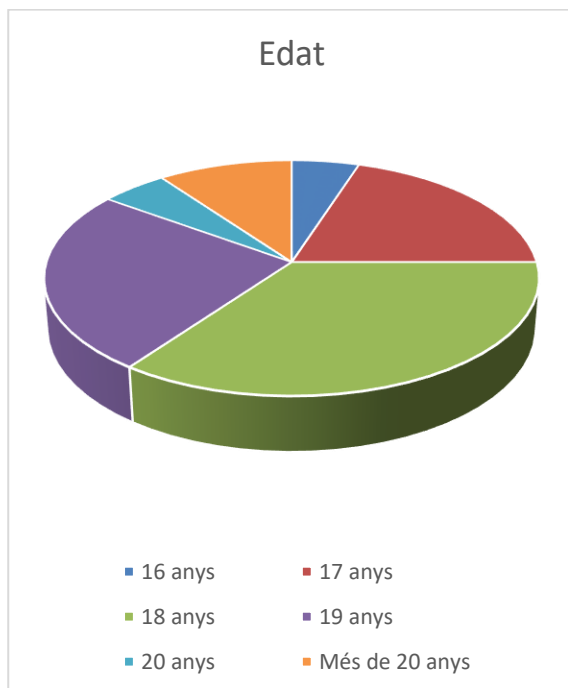
Respecte al grau de participació de l'alumnat per a la inserció laboral, el 93,7% creu que es prepara l'alumnat per a la inserció social i laboral, i el 6,3% no ho considera. Així mateix, el 81,2% afirma que el període pràctiques de l'alumnat és molt positiu, i el 18,8% considera que és positiu. El 100% dels professionals tenen la certesa que la durada dels IFE és la correcta i també que els IFE són uns estudis desconeguts per part de la societat catalana.

Alumnat

Pel que fa a les dades demogràfiques de l'alumnat, es pot observar a través dels següents gràfics l'edat, el gènere, el centre en el qual estudien i el curs en el qual es troben.

Gràfic 5

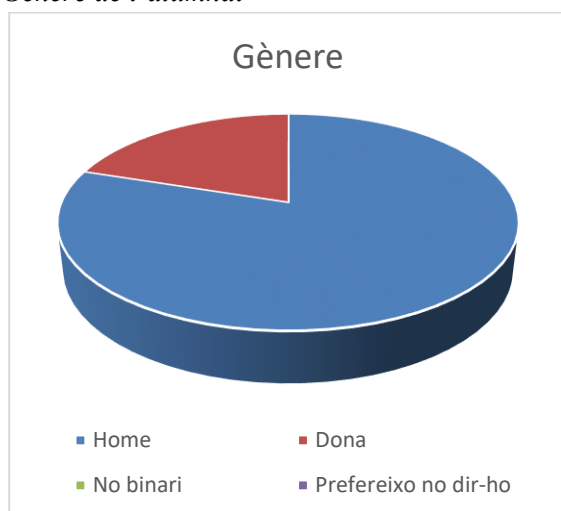
Edat de l'alumnat

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 6

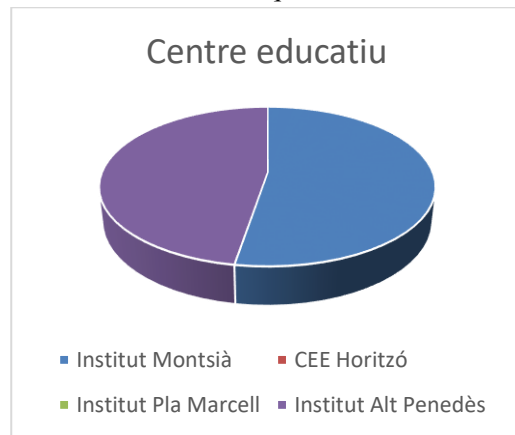
Gènere de l'alumnat

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 7

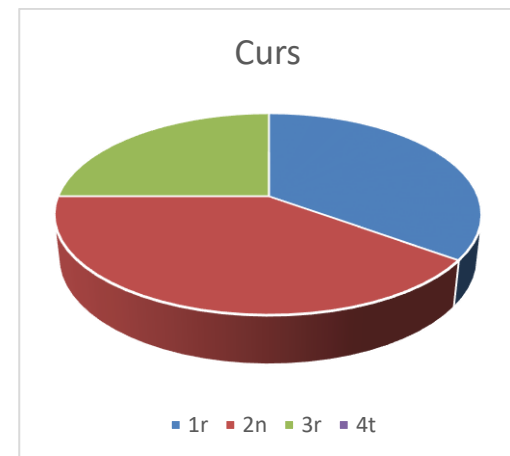
Centre educatiu en el qual estudia l'alumnat

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 8

Curs actual

Nota: autoria pròpia.

Així mateix, per un costat, el 50% de l'alumnat considera que el seu grau de satisfacció envers els IFE és molt alt, el 45% creu que és alt i el 5% considera que és baix. La mitjana d'aquesta qüestió fa referència al nivell alt. Per un altre costat, el 69% creu que els estudis no són prou coneguts per part de la societat catalana, el 30% considera que sí i un 1% escull l'opció de NS/NC. El 100% dels alumnes pensa que la durada és l'adequada. A la vegada, pel que fa al sentiment d'acompanyament en el procés de transició al món laboral, s'observa que el 59% es sent acompanyat/da en el seu procés de transició al món laboral mentre que el 35% tria l'opció de NS/NC i el 6% creu que no. Finalment, respecte a la qüestió sobre l'acompanyament rebut per part dels companys/es, el 90% afirma que se sent acompanyat/da, mentre que el 10% s'hi sent de vegades.

Pel que fa a l'anàlisi qualitativa, s'exposa una taula pertanyent a les respostes dels professionals i una altra a la de l'alumnat, en les quals la informació s'organitza per categories. Als annexos 6 i 7 es poden observar les transcripcions de les respostes més rellevants de cada participant, i posteriorment, la conclusió extreta de les respostes, i en alguns dels casos, el percentatge calculat. En l'entrevista a l'alumnat van participar 11 persones i en la dels professionals 5 persones. Aquestes també van participar en els respectius qüestionaris.

Taula 8

Categories d'anàlisi de l'entrevista a l'alumnat

Categories	Conclusió i percentatge
Impacte produït en l'alumnat	El 100% dels participants afirmen que els agrada estudiar a l'IFE. També, esmenten la importància de la bona relació amb els companys. També, esmenten el progrés i les millores obtingudes.
Metodologia de treball	El 100% de l'alumnat està d'acord amb la metodologia utilitzada. S'esmenta que aquesta és activa, participativa i adaptada.
Transició a la vida adulta i inserció laboral	El 66% dels participants comenten que els ajuden a desenvolupar la seva autonomia personal. El 34% afirmen que els ajuden a trobar feina. Destaquen l'assessorament rebut enfocat al món laboral.

Nota: autoria pròpia.

Taula 9

Categories d'anàlisi de l'entrevista al professorat

Categories	Conclusió i percentatge
Tasca professional	El 75% són orientadors/es, el 25% són professors/es tècnics/es i el 75% tutors/es.
Punts forts i febles	<p>Punts forts: més practicitat, atenció individualitzada i petits grups, adaptacions. Professionals qualificats, sortides vivencials, pràctiques, gestió emocional i resolució de conflictes.</p> <p>Punts febles: observació continuada a les NEE de cadascú, famílies reticents a l'IFE, desconeixement IFE. Derivacions d'alumnat que requereix d'un altre suport que no és l'IFE. Falta de recursos i perfils professionals.</p>
Adaptació a les capacitats individuals	El 80% creuen que sí que s'adapta a les capacitats individuals. Un 20% afirma que hi ha un perfil específic per a l'alumnat que accedeix a l'IFE. L'Institut Montsià comenta el concepte de plans individualitzats, mentre que l'Institut Alt Penedès diu que no en fan".
Transició a la vida adulta i inserció laboral.	El 100% dels professionals afirmen que sí es produeix un acompanyament a l'alumnat en la seva transició a la vida adulta i al món laboral. Fins i tot en acabar els estudis, el següent any es fa un seguiment.
Metodologia i avaluació	Metodologies actives, pràctiques i vivencials. suport audiovisual. Avaluació continuada.

Competències professionals	Competències lligades a l'autonomia personal, cura d'un mateix, habilitats socials, preparació per a la vida laboral, vida adulta. A part de les competències professionalitzadores pròpies del perfil professional concret.
Impacte produït en l'alumnat	El 100% afirma que l'impacte produït en l'alumnat és molt positiu i que esdevé un aprenentatge molt significatiu.

Nota: autoria pròpia.

7.4 Anàlisi relativa als objectius

Seguidament, es posen damunt la taula de forma objectiva els resultats obtinguts tenint com a punt de referència els objectius d'investigació plantejats prèviament.

L'objectiu principal del projecte és el següent: analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics (IFE). A més a més, es van redactar quatre objectius específics per tal de poder realitzar l'anàlisi. Per a la realització de l'anàlisi es va tenir en compte els ítems dels respectius qüestionaris i entrevistes que es troben als annexos 1-4.

- ANÀLISI O.E.1.1

El primer objectiu específic que es va plantejar va ser “valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual”. Es respon a aquest objectiu als instruments i ítems següents:

Taula 10

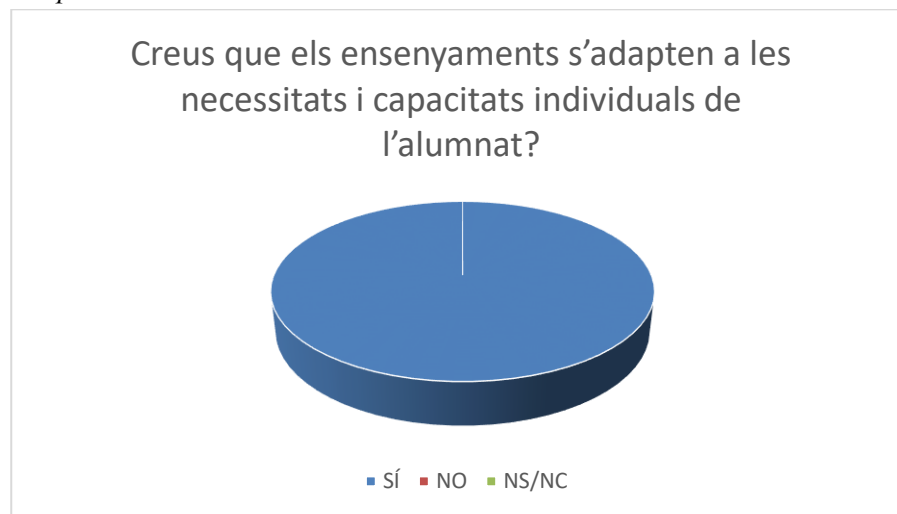
Anàlisi O.E.1.1

Instruments	Preguntes/Ítems
Qüestionari a l'alumnat	-
Qüestionari als professionals	10.
Entrevista a l'alumnat	-
Entrevista als professionals	7 i 8.

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 9

Adaptació dels IFE a l'alumnat

Nota: autoria pròpia.

En primer lloc, com s'observa al gràfic, el 100% dels participants afirmen que els ensenyaments s'adapten a les necessitats i capacitats individuals de l'alumnat.

Taula 11

Adaptació dels IFE a l'alumnat

Consideres que aquests ensenyaments s'adapten a les necessitats individuals i a les capacitats de tots i cadascun dels alumnes?	Com es porta a terme aquesta adaptació?
El 80% creuen que sí que s'adapta a les capacitats individuals. Un 20% afirma que hi ha un perfil específic per a l'alumnat que accedeix a l'IFE.	L'Institut Montsià comenta el concepte de plans individualitzats, mentre que l'Institut Alt Penedès diu que no en fan, que els propis IFE són una d'adaptació".

Nota: autoria pròpia.

En segon lloc, tal com s'observa a la taula, el professorat considera que sí s'adapta a les capacitats. Tot i que, un 20% dels participants fa el incís que existeix un perfil específic d'alumnat dels IFE. Per aquest perfil concret, el 100% creu que sí s'adapta a les necessitats. A més, un dels centres educatius esmenta el concepte de plans individualitzats, mentre que un altre diu que els IFE ja representen una adaptació.

- ANÀLISI O.E.1.2

El segon objectiu específic és el següent: “Analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l’avaluació d’aquestes”. Es respon a aquest a les preguntes corresponents als següents instruments:

Taula 12

Anàlisi O.E.1.2

Instruments	Preguntes/Ítems
Qüestionari a l’alumnat	-
Qüestionari als professionals	-
Entrevista a l’alumnat	5.
Entrevista als professionals	10 i 11.

Nota: autoria pròpia.

Taula 13

Metodologia i avaluació

Quines són les metodologies que s'utilitzen a l'hora d'impartir les classes?	Com es porta a terme l'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat?
Entrevista a l'alumnat: la metodologia de les classes és activa, participativa i adaptada. Entrevista als professionals: metodologies actives, pràctiques i vivencials, suport audiovisual.	Entrevista als professionals: avaluació continuada, coavaluació, autoavaluació.

Nota: autoria pròpia.

Tal com s’observa a la taula, es tracta d’una metodologia activa que promou la participació i està adaptada a l’alumnat. Pel que fa a l’avaluació, es porta a terme una avaluació continua en la qual l’alumne és valorat al llarg de tot el curs. També s’esmenta l’ús de la coavaluació (avaluació entre iguals) i autoavaluació (valoració del propi procés d’aprenentatge).

- ANÀLISI O.E.1.3

El tercer objectiu específic va ser “Determinar les competències professionals que s’espera que siguin adquirides per l’alumnat”. Es va donar resposta a aquest a través de les preguntes corresponents als següents instruments:

Taula 14

Anàlisi O.E.1.3

Instruments	Preguntes/Ítems
Qüestionari a l'alumnat	-
Qüestionari als professionals	-
Entrevista a l'alumnat	-
Entrevista als professionals	12 i 13.

Nota: autoria pròpia.

Taula 15

Competències adquirides

Quines competències professionals s'espera que adquireixi l'alumnat cursant els IFE?	De quina o quines maneres desenvolupa l'alumnat aquestes competències?
Competències lligades a l'autonomia personal, cura d'un mateix, habilitats socials, preparació per a la vida laboral i per a la vida adulta.	Es desenvolupen en el dia a dia, a través del treball continu.

Nota: autoria pròpia.

En aquesta taula s'hi reflecteixen les competències que s'espera que siguin adquirides per l'alumnat. Aquestes van relacionades, sobretot, amb l'autonomia personal i amb la preparació de cara al món laboral i a la transició a la vida adulta.

- ANÀLISI O.E.1.4

El quart i darrer objectiu específic va ser "Avaluar l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral". Es va respondre a aquest per mitjà de les qüestions dels instruments que s'expliciten a la taula:

Taula 16

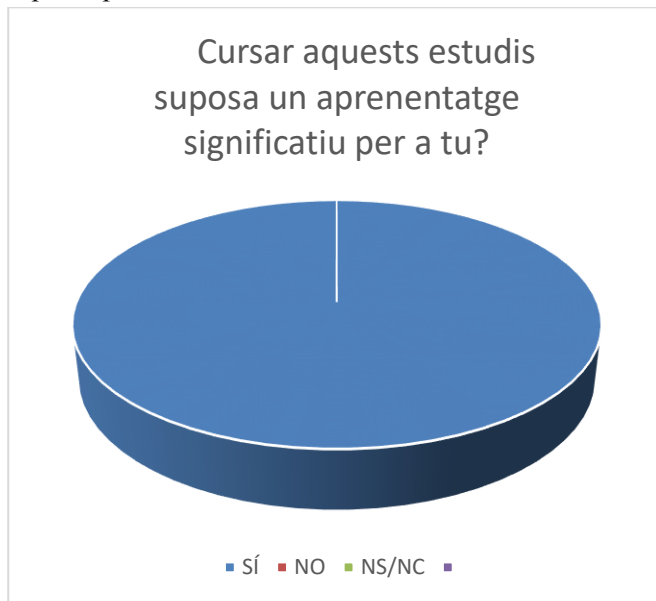
Anàlisi O.E.1.4

Instruments	Preguntes/Ítems
Qüestionari a l'alumnat	5 i 8.
Qüestionari als professionals	-
Entrevista a l'alumnat	2, 4 i 7.
Entrevista als professionals	9.

Nota: autoria pròpia.

Gràfic 10

Impacte produït en l'alumnat

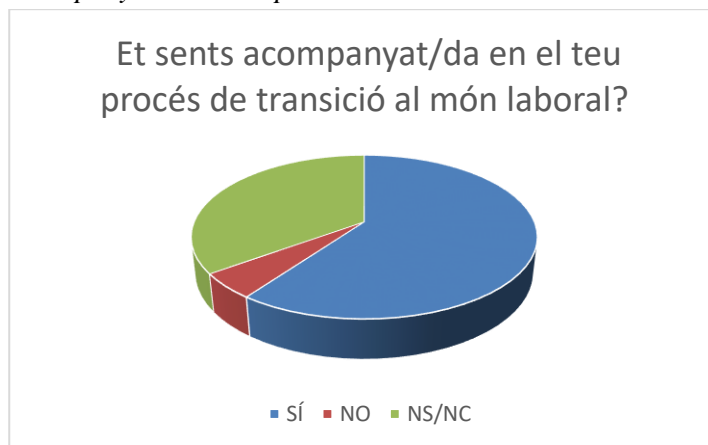

Nota: autoria pròpia.

Tal com s'observa en el gràfic, el 100% dels participants afirmen que els IFE suposen un aprenentatge significatiu per a ells.

Gràfic 11

Acompanyament en el procés de transició al món laboral

Nota: autoria pròpia.

El tant per cent d'alumnat que respon NS/NC i NO ho justifica dient que encara estan cursant el primer curs i que, per tant, no se centren en aquest punt que es tractarà més endavant. Els que han contestat que sí, argumenten que els ajuden molt a preparar el currículum, a preparar-se entrevistes i a buscar feina.

Taula 17*Impacte produït en l'alumnat i acompanyament rebut*

Com definiries la teva experiència personal sent alumne d'un IFE?	Quins aprenentatges t'emportes de cursar aquests ensenyaments?	Estàs cursant les pràctiques?	Creus que es realitza un bon acompanyament a l'alumnat en la seva transició a la vida adulta i al món laboral?
Entrevista a l'alumnat: Tots els alumnes defineixen la seva experiència com una estada molt enriquidora i positiva per a ells/es.	Entrevista a l'alumnat: L'alumnat considera que aprèn a ser més autònom, a treballar en equip i a adquirir competències referents al perfil concret com: dirigir-se i atendre al públic.	Entrevista a l'alumnat: Els alumnes de 4t cursen les pràctiques. L'experiència en tots els participants que les cursen és positiva.	Entrevista als professionals: Els professionals creuen que sí que es realitza un bon acompanyament i se'ls ajuda en aquest procés de transició.

Nota: autoria pròpia.

En aquesta taula es pot observar que es valora positivament la seva experiència personal als IFE. Consideren que s'emporten uns aprenentatges, tant en les classes com, en el cas dels alumnes de 4t, en les pràctiques. A més a més, els professionals creuen que sí que es realitza un acompanyament de cara a la transició a la vida adulta i al món laboral.

8 Interpretació dels resultats i discussió

Durant tot el projecte d'investigació s'ha pogut obtenir i fer un anàlisi de la informació relacionada amb el desenvolupament, l'aplicació dels IFE i les experiències dels professionals que hi treballen i de l'alumnat que cursa aquests estudis. La discussió d'aquestes dades ha afavorit l'assoliment d'unes conclusions que van estretament lligades als objectius de recerca, les preguntes d'investigació i amb el marc teòric.

En relació amb els objectius, en primer lloc, l'objectiu O.E.1.1 "Valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual" està estretament lligat a la primera pregunta d'investigació: "S'adapten realment a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual?". En el qüestionari dels professionals totes les respostes són un "sí". De manera que, es pot afirmar que el grau d'acceptació és elevat, ja que el 100% de la mostra així ho afirma. Tot i això, en l'entrevista es realitza un incís i es reflexiona sobre el perfil de l'alumnat dels IFE. Existeix un perfil concret i determinat com és l'alumnat amb una discapacitat intel·lectual lleu o moderada o autisme de baixa afectació. En el cas de presentar altres trastorns o discapacitats, l'IFE no compta amb els recursos i no està preparat per atendre aquesta tipologia d'alumnat. Així que, es pot concloure que els Itineraris Formatius Específics s'adeqüen a les necessitats i les capacitats del perfil d'alumnat esmentat anteriorment.

En segon lloc, en relació amb l'objectiu O.E.1.2 "Analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l'avaluació d'aquestes" es pot relacionar amb la segona i la tercera pregunta "Quines metodologies s'utilitzen a l'hora d'impartir les classes?" i "Com és l'avaluació del procés d'aprenentatge dels Itineraris Formatius Específics?". Tant la visió de l'alumnat com la dels professionals és similar. Es parla d'una metodologia totalment activa, que promou la participació i l'aprenentatge experimental. Per una banda, els espais de reflexió conjunta, les tutories, el suport audiovisual, les sortides a l'exterior, són accions facilitadores i esdevenen aspectes clau en el desenvolupament integral de l'alumnat. Per altra banda, els tallers en els quals elaboren productes són activitats que afavoreixen la posada en pràctica del concepte d'aprendre fent, d'incloure l'experiència i l'experimentació activa en el centre del procés d'aprenentatge. Sens dubte, aquesta metodologia dona pas a l'increment del sentit de pertinença dels alumnes dins del grup classe i a que siguin ells mateixos els protagonistes del seu procés d'aprenentatge.

Pel que fa a l'avaluació, els professionals parlen d'una valoració continuada, és a dir, que es porta a terme de forma seguida al llarg de tots els cursos acadèmics. Aquest tipus d'avaluació permet valorar tot el procés d'ensenyament-aprenentatge, i en conseqüència, observar els progressos individuals i determinar en quin punt concret es troba l'alumnat. També, sorgeixen els conceptes d'autoavaluació i coavaluació. Aquests mètodes d'avaluació fomenten la reflexió crítica, el fet de tenir una major consciència sobre el procés d'aprenentatge propi, i a més, valorar la feina feta, tant personal com la dels altres. En tercer lloc, s'observa l'objectiu O.E.1.3 "Determinar les competències professionals que s'espera que siguin adquirides per l'alumnat" lligat a la pregunta "Quines són les

competències professionals que es pretén que adquireixi l'alumnat?". La major part del professorat i l'alumnat participant esmenta la importància del desenvolupament de l'autonomia. Sens dubte, de cara al seu benestar personal és molt important que comptin amb les eines per poder gestionar de manera pròpia el seu dia a dia i tenir cura d'ells mateixos. A més a més, també hi tenen cabuda les competències que estan lligades a la comunicació, les habilitats socials, a la preparació per a la vida adulta i laboral. Aspectes pràctics que, posteriorment, l'alumnat podrà posar en pràctica i anar millorant al llarg de la seva trajectòria vital. Finalment, també es desenvolupen les competències professionalitzadores pròpies del perfil professional en concret. En el cas del perfil d'Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic, alguns exemples són atendre als clients i preparar comandes. La posada en pràctica d'aquestes competències preparen l'alumnat de cara al seu futur laboral i, alhora, se'ls brinden les estratègies necessàries per poder-se desenvolupar en un lloc de treball.

En darrer lloc, es troba l'objectiu O.E.1.4 "Avaluar l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral" que està relacionat amb les dues darreres preguntes: "De quina manera o maneres es facilita l'accés als joves al món laboral?" i "Com viuen els joves, en primera persona, aquesta experiència?". Indubtablement, l'impacte produït en els joves és molt significatiu. Tots els participants, tant en l'entrevista com en el qüestionari, afirmen que els agrada estudiar a l'IFE, que aprenen i que estan satisfets. Aquesta dada és molt important, ja que l'opinió i l'experiència personal de tots i cadascun dels alumnes és crucial per poder valorar aquests ensenyaments.

Pel que fa a la facilitació de l'accés al món laboral, tots els professionals consideren que sí que es produeix aquest acompanyament. El 59% dels alumnes se sent acompanyat/da en el seu procés de transició al món laboral mentre que el 35% escull l'opció de NS/NC i el 6% creu que no. L'alumnat que contesta que no i NS/NC ho argumenta dient que encara es troben a 1r curs. L'alumnat participant al qüestionari que cursa 3r afirma que sí. De manera que, es pot interpretar que la resposta de no o NS/NC apareix perquè encara es troben en un punt inicial en el qual aquest acompanyament al món laboral encara no es produeix.

Finalment, respecte a l'objectiu O.G.1 "Analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics (IFE)", és evident que ha estat assolit favorablement. S'ha pogut fer una anàlisi acurada, tenint en compte tant l'experiència dels professionals com la de l'alumnat. S'ha considerat la vessant teoricopràctica dels Itineraris Formatius Específics, és a dir, el plantejament que defineix aquests estudis, i a la vegada, el desenvolupament i la posada en pràctica dels mateixos estudis.

En relació amb el marc teòric, els resultats evidencien que persisteix una forta desconeixença de cara als Itineraris Formatius Específics. Això es pot relacionar amb la manca d'investigacions sobre la temàtica, cosa que impedeix l'aproximació a aquest àmbit. A més d'això, també cal esmentar que és necessari un canvi de mirada respecte a les persones amb discapacitat intel·lectual. És important que, com a societat, siguem conscients de la diversitat existent i creure amb les seves potencialitats i amb tot el que poden aportar.

Tal com esmenten Verdugo et al. (2018), l'autodeterminació, el benestar i la qualitat de vida han de ser aspectes imprescindibles pels quals s'ha de vetllar en el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Aquests autors afirmen que no sempre es tenen en compte, fet que acaba perjudicant directament als estudiants. En relació amb això, en aquesta investigació s'ha pogut comprovar que aquests conceptes són primordials al llarg de la trajectòria formativa dels IFE. A més a més, l'opinió de l'alumnat, al ser tan positiva, dona a entendre que realment s'aposta per millorar la qualitat de vida i el benestar de tots i cadascun dels alumnes.

Per acabar, una part dels participants comenta que és important que les empreses coneixin el potencial de l'alumnat i tinguin la certesa de tot el que poden aportar. De manera que cal conscienciar i formar als professionals en termes d'inclusió sociolaboral. Tal com esmenten Chandrasekaran et al. (2021) les persones amb discapacitat presenten la taxa més baixa de participació en l'àmbit laboral. Cal començar eliminant l'etiqueta de menyspreu i l'estigma negativa atribuïda al col·lectiu. Sens dubte, aquesta acció afavoriria l'increment de la inclusió sociolaboral real.

9 Conclusions i suggeriments

9.1 Conclusions de la investigació referits als objectius

Així doncs, un cop finalitzada la investigació es pot afirmar que els Itineraris Formatius Específics presenten un plantejament formatiu molt potent i molt interessant de cara a l'alumnat amb discapacitat intel·lectual. A més a més, són uns ensenyaments post obligatoris que són poc coneguts per part de la societat, fins i tot per part de professionals del món de l'educació.

Els IFE s'adapten a les capacitats individuals i a les necessitats del perfil d'alumnat concret; un alumnat amb una discapacitat intel·lectual lleu o moderada o un trastorn de l'espectre autista de baixa afectació.

Per una banda, les metodologies pedagògiques utilitzades són innovadores. Es posa en valor la metodologia participativa, experiencial i pràctica. Es pretén preparar l'alumnat per a la vida adulta. D'altra banda, l'avaluació és continua on es realitza un seguiment del procés d'aprenentatge de cada alumne.

Les competències professionals estan lligades a la preparació, anteriorment esmentada, per a la vida adulta. Aprendre a desenvolupar autonomia personal i millorar en l'àmbit de les habilitats socials.

Per acabar, l'impacte produït en l'alumnat és, indubtablement, molt enriquidor i profitós. L'acompanyament rebut és primordial, aspecte que afavoreix la incrementació del seu benestar individual.

9.2 Limitacions, suggeriments i propostes de millora

Pel que fa a les limitacions del projecte, primer de tot, cal destacar la manca d'estudis i investigacions prèvies realitzades sobre els IFE. Aquest fet ha impedit reflectir informació que den segur hagués resultat molt útil i significativa en el marc teòric del present estudi de recerca.

A més a més, val a dir que no tots els centres educatius en els quals es va contactar han donat resposta. Per tant, això ha fet que no s'hagi pogut comptar amb tota la mostra que prèviament es contemplava. Tot i això, la mostra no ha estat massa reduïda, ja que hi ha hagut un institut el qual la seva participació ha estat molt notable. El que ha estat reduït ha estat la diversitat de centres educatius, ja que s'ha comptat amb quatre centres en total, tot i que d'un d'aquests tan sols s'ha obtingut una resposta.

A la vegada, la part qualitativa ha tingut un pes molt important en l'estudi gràcies a les preguntes de resposta oberta. Una mostra reduïda de les respostes s'ha caracteritzat per ser breus i poc detallades. Aquest fet ha impedit que se'n pogués treure tota la informació desitjada.

En relació amb les propostes de millora sobre el present projecte d'investigació, s'haguessin pogut redactar més preguntes relacionades amb els objectius. Formular de maneres diverses les qüestions per poder obtenir més informació i, posteriorment, contrastar-la. En el cas de les entrevistes a l'alumnat, s'haguessin pogut formular noves preguntes relacionades amb altres fetes amb l'objectiu d'aprofundir més en les respostes.

9.3 Perspectives de futur (prospectiva)

Un cop finalitzat el projecte d'investigació, es pot afirmar que aquest estudi aporta a la comunitat investigadora un grau de coneixement elevat sobre els ensenyaments anomenats Itineraris Formatius Específics. Més concretament, es dona a conèixer com és el seu funcionament, com s'adapta, es treballa i s'avalua a l'alumnat, com s'acompanya en el procés de transició a la vida adulta, quines són les competències professionals, entre altres aspectes. A part d'això, i gràcies a les entrevistes, s'ha pogut copsar l'opinió i l'experiència personal dels nostres participants. Han pogut explicar de forma més extensa les seves inquietuds, sabers i punts de vista. Així és que, a partir de opinions personals dels protagonistes d'aquest projecte (els professionals i l'alumnat que en formen part), s'ha pogut observar de primera mà que el grau de satisfacció, en general, és molt alt. De manera que, és transcendental que es doni a conèixer aquest servei, perquè la tasca realitzada és molt significativa per als joves que presenten una discapacitat intel·lectual lleu o moderada.

Tal com s'ha pogut observar, encara existeix una gran desconeixença pel que fa a aquests estudis, i inclús per part dels professionals de l'educació. Per tant, estudis com aquests són molt positius de cara a la visibilitat dels Itineraris Formatius Específics.

Sens dubte, l'objectiu principal de realitzar una anàlisi exhaustiva sobre el desenvolupament i l'aplicació d'aquests estudis s'ha assolit amb èxit. Així doncs, i pel que fa a les línies de treball futur, obre les portes a noves investigacions. Aquest estudi pot ser útil per tenir com a punt de referència, i alhora, es pot comparar amb altres situats a altres indrets de Catalunya, o en els mateixos centres, per tal d'observar evolucions i progressos en el marc del desenvolupament i l'aplicació dels IFE.

Finalment, la seva visibilitat pot donar pas a què es plantegin nous perfils professionals, donat el cas que actualment només se'n contemplen quatre. És evident que aquesta ampliació formativa seria molt significativa per a tot l'alumnat que s'adequa als ensenyaments i que té uns interessos diferents de l'oferta de perfils vigent. S'aconseguiria un ventall més extens de possibilitats, i en conseqüència, aquest fet afavoriria la matriculació d'un major nombre d'estudiants.

10 Referències bibliogràfiques

- Ajuntament d'Amposta (2022). *La ciutat*. <https://www.amposta.cat/ca/n1/la-ciutat>
- Ajuntament de Cardedeu (2020). *El municipi. Economia*. <https://www.cardedeu.cat/el-municipi/cardedeu/economia/>
- Ajuntament de Pineda de Mar (2022). *El municipi*. <https://www.pinedademar.cat/>
- Ajuntament de Vilafranca del Penedès (2021). *La ciutat*. <https://www.vilafranca.cat/la-ciutat>
- Alcover, C.M., Pérez, V. (2011). Trabajadores con discapacidad: problemas, retos y principios de actuación en salud ocupacional. *Medicina y Seguridad del Trabajo*, 57(1), 206-223. https://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0465-546X2011000500013
- American Psychiatric Association (2021). *What is Intellectual Disability?* <https://www.psychiatry.org/patients-families/intellectual-disability/what-is-intellectual-disability>
- Castellanos, A.M., Quintana, P.A. (2019). La inclusión laboral de personas en condición de discapacidad. *Espiraes Revista Multidisciplinaria de Investigación Científica*, 3(30), 76-86. https://www.conadisperu.gob.pe/observatorio/wp-content/uploads/2019/10/06_003.pdf
- Chandrasekaran, P., Thekkumkara, S. N., Jothibalan, A., Jagannathan, A., Jayarajan, D., & Reddy, S. K. (2021). Hybrid Supported Employment Approach for Persons with Intellectual Disabilities in India: Evidence Based Case Studies. *Journal of psychosocial rehabilitation and mental health*, 1-7. <https://doi.org/10.1007/s40737-021-00241-9>
- Cook, L.A., Hayden, A.L., Wilczenski, F., Poynton, A.T. (2015). Increasing Access to Postsecondary Education for Students with Intellectual Disabilities. *Journal of College Access*, 1(1), 42-55. <https://eric.ed.gov/?q=intellectual+disability+employ&id=EJ1167363>
- Departament d'Educació. Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 4670 (2006).
- Departament d'Educació. Ordre ENS/241/2015, de 27 de juliol, de la formació en centres de treball, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 6928 (2015).

Departament d'Educació. Acord de Govern 120/2016, de 30 d'agost, pel qual es crea el Pla pilot experimental d'itineraris formatius específics (IFE) per a alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitat intel·lectual lleu o moderada, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 7196 (2016).

Departament d'Educació. DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 150 (2017).

Departament d'Educació (2019). *Els itineraris formatius específics (IFE)*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/guies-estudis/guia-ife.pdf>

Departament d'Educació (2020). *Documents per a l'organització i la gestió dels centres. L'educació bàsica als centres d'educació especial*. https://www.sindicat.net/media/main/uploads/2020/09/22/cur_especial.pdf

Departament d'Educació. Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 8344 (2021).

Departament d'Educació (2021). *Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Itineraris formatius específics: desenvolupament i aplicació*. https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DOIGC/CUR_IFE.pdf

Departament d'Educació (2021). *Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Gestió del centre (curs 2021-2022)*. https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DOIGC/DOIGC_Gestio.pdf

Departament d'Educació (s.d.). *Itineraris Formatius Específics*. http://xtec.gencat.cat/web/IFE_presentacio_xtec

Departament d'Educació (2021). *Itineraris Formatius Específics*. https://serveiseducatius.xtec.cat/vallesoriental3/wp-content/uploads/usu768/2021/03/IFE_general_EAP_210218.pdf

Departament de la Presidència. *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació*, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 5422 (2009).

Departament de la Presidència, *Llei 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals*, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 6899 (2015).

- Domènech i Force (2017) Discapacitat i mercat laboral Retrat de la situació actual a Catalunya Dossier del debat: 'La integració laboral de les persones amb discapacitat: un horitzó llunyà?'. <https://www.social.cat/socialitzant/img/Dossier-Socialitzant-Integracio-laboral-persones-discapacitat.pdf>
- Díaz, E. (2009). Ciudadanía, identidad y exclusión social de las personas con discapacidad. *Política y Sociedad*, 47(1), 115-135. <http://riberdis.cedd.net/handle/11181/5514>
- Ferreira, M.A.V., Díaz, E. (2009). Discapacidad, exclusión social y tecnologías de la información. *Política y Sociedad*, 46(1-2), 237- 253. <http://riberdis.cedd.net/handle/11181/5517>
- Fundación Atresmedia (2015). *Jóvenes, discapacidad y empleo. Una radiografía para la reflexión y la acción.* https://sid-inico.usal.es/idocs/F8/FDO27253/informe_jovenes_discapacidad_empleo.pdf
- Garrels, V., Sigstad, H.M.H. (2021). Employment for Persons with Intellectual Disability in the Nordic Countries: A Scoping Review. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 34(4), 993-1007. https://eric.ed.gov/?q=intellectual+disability&ff1=dtySince_2018&pg=2&id=EJ1299759
- Generalitat de Catalunya (2014). *Document d'orientacions per a la implementació d'un programa de diversificació curricular (PDC).* http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0003/0ecd61ff-3afe-4b16-a9c7-507cf6b9fdfe/orientacions_pdc.pdf
- Institut Alt Penedès (2022). *Estudis.* <https://www.institutaltpenedes.cat/>
- Institut Montsià (2021-22). *Estudis.* <https://agora.xtec.cat/in-smontsia/estudis/>
- Institut Pla Marcell (2022). *Oferta formativa actual.* <http://www.plamarcell.com/web/>
- Instituto Nacional de Estadística (2022). *El Empleo de las Personas con Discapacidad (EPD) Año 2020.* https://www.ine.es/prensa/epd_2020.pdf
- Jefatura del Estado. Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del Derecho a la Educación, Boletín Oficial del Estado núm. 159 (1985).
- Jefatura del Estado. *Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación*, Boletín Oficial del Estado núm. 106 (2006).
- Jefatura del Estado. *Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals (LOPDGDD)*, Boletín Oficial del Estado, núm. 294 (2018).

Jefatura del Estado. Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, Botelín Oficial del Estado núm. 340 (2020).

Ke, X., Liu, J. (2017). Discapacidad Intelectual. Manual de Salud Mental Infantil y Adolescente de la IACAPAP, (1), 1-28.
http://chamilo.cut.edu.mx:8080/chamilo/courses/TRASTORNOYDIFICULTAD/ESDEAPRENDIZAJE/document/PDF/Trastornos_del_aprendizaje/C.1- Discapacidad-Intelectual-SPANISH-2018.pdf

Miranda-Navales, M. G., Villasís-Keever, M.A. (2019). El protocolo de investigación VIII. La ética de la investigación en seres humanos. *Revista alergiaMéxico*, 66(1), 115-122.
<https://revistaalergia.mx/ojs/index.php/ram/article/view/594>

OMS (2019). *Clasificación Tipos de Discapacidad*.
https://www.mintrabajo.gob.gt/images/Servicios/DEL/Informe_del_Empleador/Clasificaci%C3%B3n-CIF-Tipos-de-Discapacidad_CIF.pdf

Paz, E. (2018). La ética en la investigación educativa. *Revista Ciencias Pedagógicas E Innovación*, 6(1), 45-51. <https://doi.org/10.26423/rcpi.v6i1.219>

Paz-Maldonado, E. (2020). Inclusión educativa del alumnado en situación de discapacidad en la educación superior : una revisión sistemática. *Teoría de la Educación: Revista Interuniversitaria*, 32(1), 123-146.
[https://doi.org/10.14201/teri.20266\\$xDOI](https://doi.org/10.14201/teri.20266$xDOI)

Peña, M.T., Santana-Vega, L.E. (2020). Transición al empleo de personas con discapacidad intelectual en Canarias: el empleo con apoyo. *MLS Educational Research*, 4(1), 90-105.
<https://www.mlsjournals.com/Educational-Research-Journal/article/view/321>

Petner-Arrey, J., Howell-Moneta, A., & Lysaght, R. (2016). Facilitating employment opportunities for adults with intellectual and developmental disability through parents and social networks. *Disability and rehabilitation*, 38(8), 789-795.
<https://doi.org/10.3109/09638288.2015.1061605>

Rodríguez-Gómez, D. (2018). El projecte d'investigació. Barcelona: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.

Shalock, R., Luckasson, R., Tassé, M.J. (2019). The contemporary view of intellectual and developmental disabilities: Implications for psychologists. *Psicothema*, 31(3), 223-228.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31292035/>

Solís, M., Camacho, M. (2019). Inserción Laboral de personas con Diversidad Funcional Cognitiva. *Revista Wimblu*, 14(1), 55-79.
<https://revistas.ucr.ac.cr/index.php/wimblu/article/view/32913>

Verdugo, M. Á., Amor, A. M., Fernández, M., Navas, P., Calvo, I. (2018). La regulación de la inclusión educativa del alumnado con discapacidad intelectual: una reforma pendiente. *Siglo Cero Revista Española Sobre Discapacidad Intelectual*, 49(2), 27–58.
<https://doi.org/10.14201/scero20184922758>

11 Annexos

Annex 1. Entrevista als professionals

Aquest projecte d'investigació té com a objectiu principal analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics. Més concretament, i com a objectius específics, es pretén valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual. També, es té la intenció d'analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l'avaluació d'aquestes, determinar les competències professionals que s'espera que siguin adquirides per l'alumnat i finalment, avaluar l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral.

Moltes gràcies per la teva participació!

Consentiment informat

S'informa a les persones participants d'aquest estudi que les respostes obtingudes són totalment confidencials i que el tractament que es farà serà exclusivament per l'elaboració de l'avaluació del projecte d'investigació esmentat en anterioritat. Totes les dades obtingudes compleixen amb el Reglament General de Protecció de Dades (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE.

He llegit i accepto el consentiment informat? SÍ, NO (marcar una de les opcions).

La tasca professional

1. Primer de tot, en quin centre educatiu exerceixes? Quin és el teu càrrec dins l'equip de professionals? Exerceixes com a orientador/a, professor/a tècnic/a o tècnic/a en integració social?
2. Quina és la teva tasca treballant en un IFE?
3. Com definiries la teva experiència personal treballant en un IFE?

Punts forts i febles dels IFE

4. Per una banda, quines creus que són les fortalezes dels IFE?
5. Per altra banda, quines són les amenaces o mancances que consideres que presenten els IFE?

Adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat

6. Quina diversitat d'alumnat hi ha al centre on treballes? Quines són les necessitats educatives especials que presenten?
7. Consideres que aquests ensenyaments s'adapten a les necessitats individuals i a les capacitats de tots i cadascun dels alumnes?
8. Com es porta a terme aquesta adaptació?

Transició a la vida adulta i inserció al món laboral

9. Creus que es realitza un bon acompanyament a l'alumnat en la seva transició a la vida adulta i al món laboral?

Metodologia i avaluació

10. Quines són les metodologies que s'utilitzen a l'hora d'impartir les classes?
11. Com es porta a terme l'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat?

Competències professionals

12. Quines competències professionals s'espera que adquireixi l'alumnat cursant els IFE?
13. De quina o quines maneres desenvolupa l'alumnat aquestes competències?

Impacte dels IFE en els joves

14. Per acabar, quin creus que és l'impacte que produeixen aquests estudis en l'alumnat?

Annex 2. Entrevista a l'alumnat

Aquest projecte d'investigació té com a objectiu principal analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics. Més concretament, i com a objectius específics, es pretén valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual. També, es té la intenció d'analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l'avaluació d'aquestes, determinar les competències professionals que s'espera que siguin adquirides per l'alumnat i finalment, avaluar l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral.

Moltes gràcies per la teva participació!

Consentiment informat

S'informa a les persones participants d'aquest estudi que les respostes obtingudes són totalment confidencials i que el tractament que es farà serà exclusivament per l'elaboració de l'avaluació del projecte d'investigació esmentat en anterioritat. Totes les dades obtingudes compleixen amb el Reglament General de Protecció de Dades (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE.

He llegit i accepto el consentiment informat? SÍ, NO (marcar una de les opcions).

Opinió personal envers els IFE i impacte produït en l'alumnat

1. Primer de tot, quin curs estàs fent, per quin perfil professional has optat i en quin centre educatiu estàs estudiant?
2. Com definiries la teva experiència personal sent alumne d'un IFE?
3. T'agrada el que estàs estudiant? Què és el que més t'agrada i el que menys?
4. Quins aprenentatges t'emportes de cursar aquests ensenyaments?

Metodologia

5. Què et sembla la manera en la qual s'imparteixen les classes? És una metodologia que promou la participació activa i l'aprenentatge vivencial?

Transició a la vida adulta i inserció al món laboral

6. De quina o quines maneres us faciliten el procés de transició al món laboral?
7. Estàs cursant les pràctiques? En cas afirmatiu, on les realitzes i com està sent l'experiència?

Experiència personal

8. Per acabar, podries explicar alguna anècdota que hagi viscut cursant els IFE?

Annex 3. Qüestionari als professionals

Dades sociodemogràfiques

1. Edat
 - a) Entre 20-25 anys
 - b) Entre 26-30 anys
 - c) Entre 31 i 40 anys
 - d) Entre 41 i 50 anys
 - e) Més de 50 anys

2. Gènere amb el qual t'identifiques
 - a) Home
 - b) Dona
 - c) No binari
 - d) Prefereixo no dir-ho

3. Perfil professional en el qual treballes
 - a) Auxiliar en Cura d'animals i Espais Verds
 - b) Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic
 - c) Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives
 - d) Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats

4. Curs on imparteixes la docència
 - a) 1r
 - b) 2n
 - c) 3r
 - d) 4t
 - e) Cap

5. En quin institut estàs treballant?

Text de resposta curta.

6. Quants anys fa que treballes en un IFE?

- a) De 0 a 1 any
- b) De 1 a 2 anys
- c) De 2 a 3 anys
- d) Més de 3 anys

7. Quina és la teva formació?

Text de resposta curta.

8. Quin és el teu càrrec com a persona treballadora d'un IFE?

- a) Orientador/a educatiu/va
- b) Professor/a tècnic/a
- c) Tècnic/a superior en integració social

Els Itineraris Formatius Específics

9. Els IFE són una opció enriquidora i significativa per a l'alumnat amb necessitats educatives especials?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

Adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat

10. Creus que els ensenyaments s'adapten a les necessitats i capacitats individuals de l'alumnat?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

Transició a la vida adulta i inserció al món laboral

11. Consideres que es prepara l'alumnat per a la inserció tant social com laboral?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

12. Com valores el període de pràctiques de l'alumnat?

- a) Molt positiu
- b) Positiu
- c) Negatiu
- d) Molt negatiu

Opinió sobre el coneixement i el funcionament dels IFE

13. Penses que la durada dels IFE (4 cursos) és l'adequada?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

En cas que hagi respòs que no, per què ho creus?

Text de resposta curta.

14. Creus que els IFE són coneguts per part de la societat catalana?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

En cas que hagi respòs que no, per què ho creus?

Grau de participació i satisfacció

15. Quin és el grau de participació de les famílies en el procés educatiu?

- a) Molt alt
- b) Alt
- c) Baix
- d) Molt baix

16. Quin és el teu grau de satisfacció pel que fa al funcionament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics?

- a) Molt alt
- b) Alt
- c) Baix
- d) Molt baix

Annex 4. Qüestionari a l'alumnat

Dades sociodemogràfiques

1. Edat
 - a) 16
 - b) 17
 - c) 18
 - d) 19
 - e) 20
 - f) Més de 20

2. Gènere amb el qual t'identifiques
 - a) Home
 - b) Dona
 - c) No binari
 - d) Prefereixo no dir-ho

3. Curs actual
 - a) 1r
 - b) 2n
 - c) 3r
 - d) 4t

4. Quin perfil estàs cursant actualment?
 - a) Auxiliar en Cura d'animals i Espais Verds
 - b) Auxiliar en Vendes i Atenció al Públic
 - c) Auxiliar en Manteniment d'Instal·lacions Esportives
 - d) Auxiliar en Serveis de Restauració i Elaboració d'Àpats

5. En quin centre educatiu estàs estudiant?

Text de resposta curta.

Els Itineraris Formatius Específics

Aprenentatge i acompanyament docent, entre iguals i sociolaboral

6. Cursar aquests estudis suposa un aprenentatge significatiu per a tu?
 - a) Sí
 - b) No
 - c) NS/NC

7. Et sents acompanyat/da a l'aula per part del professorat?

- a) Sí
- b) No
- c) De vegades
- d) NS/NC

8. Et sents acompanyat/da a l'aula per part dels teus companys/es?

- a) Sí
- b) No
- c) De vegades
- d) NS/NC

Transició a la vida adulta i inserció al món laboral

9. Et sents acompanyat/da en el teu procés de transició al món laboral?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

Argumenta breument resposta de la pregunta anterior.

Opinió sobre el coneixement i el funcionament dels IFE

10. Penses que la durada dels IFE (4 cursos) és l'adequada?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

En cas que hagi respòs que no, per què ho creus?

Text de resposta curta.

11. Creus que els IFE són coneguts per part de la societat catalana?

- a) Sí
- b) No
- c) NS/NC

En cas que hagi respòs que no, per què ho creus?

Text de resposta curta.

Grau de satisfacció

12. Quin és el teu grau de satisfacció pel que fa al funcionament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics?

- a) Molt alt
- b) Alt
- c) Baix
- d) Molt baix

Annex 5. Taula relació d'objectius

Taula 18

Relació entre els objectius, els instruments i les preguntes.

OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	INSTRUMENTS	ÍTEMS/PREGUNTES
Analitzar el desenvolupament i l'aplicació dels Itineraris Formatius Específics (IFE).	1. Valorar el grau d'adaptació dels IFE a les capacitats i habilitats de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual.	Entrevista professionals	Pregunta 7 i 8
		Qüestionari professionals	Pregunta 10
	2. Analitzar les metodologies pedagògiques utilitzades i l'avaluació d'aquestes.	Entrevista professionals	Pregunta 10 i 11
		Entrevista alumnat	Pregunta 5
	3. Determinar les competències professionals que s'espera que siguin adquirides	Entrevista professionals	Pregunta 12 i 13

	per l'alumnat.		
	4. Avaluat l'impacte produït en els joves i la facilitació de l'accés al món laboral.	Entrevista alumnat	Pregunta 2, 4 i 7
		Entrevista professionals	Pregunta 9
		Qüestionari alumnat	Pregunta 6, 9

Nota: autoria pròpia.

Annex 6. Taula categories d'anàlisi de l'entrevista a l'alumnat

Taula 19

Categories d'anàlisi de l'entrevista a l'alumnat

Categoria	Participant 1 (1r curs - Ins Montsià)	P.2 (2n curs - Ins Montsià)	P.3 (4t curs - Ins Montsià)	P.4 (1r curs - Ins Montsià)	P.5 (1r curs - Ins Montsià)	Conclusió i percentatge (de tots els participants, 11 alumnes)
Impacte produït en l'alumnat	<p>“Molt bona. Perquè estic a gust i bé amb els companys de classe i amb les professores. I la meua experiència positiva i molt bona”.</p> <p>“M'agrada la metodologia que en seyen a fer altres coses per entrar al món laboral”.</p> <p>“M'agrada tot, estic a gust amb els companys de classe i amb les professores i ajudar als companys de classe. Estem</p>	<p>“M'agrada molt este mòdul perquè aprens vendre com un professional cap dirigit al públic”.</p> <p>“M'agrada atendre clients quan fem una paradeta, menys és pagar a la caixa”.</p> <p>“Moltes bones sensacions”.</p> <p>“ [...] disfruto perquè tots treballem en equip i sempre disfrutes molt venent”.</p>	<p>“La meua experiència va estar super bé i la veritat és que vaig aprendre moltes coses noves”.</p> <p>“He après moltes coses noves i he après a conèixer més als companys que van entrar nous al institut”.</p> <p>“Durant aquest curs he après moltes coses noves, i m'emportaria el certificat de professionalitat”.</p>	<p>M'agrada estudiar aquest curs perquè he fet molts amics, em sento estimada pels companys i professors. Per mi l'IFE és molt divertit perquè fem tallers.</p> <p>M'agrada estudiar i estar amb els companys.</p> <p>M'agrada mp12 (Tutoria) perquè es molt divertida i també la tutora és molt agradable i divertida. És molt dinàmic, no estem asseguts tota l'estona”.</p> <p>He après moltes coses com parlar amb els</p>	<p>“Em sento molt bé amb els companys i les companyes. També amb les professores. Aprenc molt de les activitats que fem”.</p> <p>“Fem nosaltres els productes naturals com ara olis essencials; alcohol de romaní, sabons de coco i aloe vera, etc. Em sento motivat, alegre i bé amb mi mateix quan faig els productes”.</p>	<p>El 100% dels participants afirmen que els agrada estudiar a l'IFE. També, esmenten la importància de la bona relació amb els companys. També, esmenten el progrés i les millores obtingudes.</p>

	allà per ajudar uns al altres. M'agrada el tracte”.			companys i he fet amics; redactar millor i saber expressar les meves emocions; fer productes naturals, preparar una parada de venda i autonomia.		
Metodologia de treball	M'agrada la metodologia de les classes de IFE.	“Sí, és molt variable les classes”.	“A les nostres classes no les tenim separades perquè només són 6 alumnes”.	“El temari que m'expliquen és resumit, les professores tenen molta paciència. La metodologia és activa, em deixen participar, fem debats i podem opinar tots/es”.	“Si m'agrada perquè podem aportar tots les nostres idees, i ajuden a potenciar les”.	La metodologia de les classes és activa, participativa i adaptada.
Transició a la vida adulta i inserció laboral	Me ensenien moltes coses bones i per ajudar a la gent a troba el que busca i para ser més autònom en mi mateix	“Autonomia de tu mateix”.	“Ens poden ajudar a trobar feina amb el currículum i amb la carta de presentació”. “Estic cursant les pràctiques i de moment em va tot super bé”.	“Ens ensenyen a ser autònoms”.	“Ajuden a ser més autònom”.	El 66% dels participants comenten que els ajuden a desenvolupar la seva autonomia personal. El % afirmen que els ajuden a trobar feina. Destaquen l'assessorament rebut enfocat al món laboral.

Participant 6 (1r curs – Ins Montsià)	P.7 (1r curs – Ins Montsià)	P.8 (2n curs – Ins Alt Penedès)	P.9 (4t curs – Ins Montsià)	P.10 (4t curs – Ins Montsià)	P.11 (4t curs – Ins Montsià)
<p>“La meva experiència aquí és aprendre la llengua catalana i aprendre coses als tallers de MP8: iniciació a l'activitat laboral, elaborem productes de cosmètica per a la nostra cooperativa”.</p> <p>“Estic estudiant per anar a treballar a un comerç”.</p> <p>“Quan vaig començar parlava molt poc el català i ara i millorat molt”.</p>	<p>“Molt bé. He estat molt a gust”.</p> <p>“Autonomia personal i sociabilitzarse en gent de la meva edad”.</p>	<p>“Muy buena y a gusto con lo que estoy estudiando”.</p> <p>“Si, Lo que más me gusta son las clases que son muy interesante y entretenidas y lo que menos son las pocas clases que hay”.</p> <p>“Aprender los tipos de mercados laborales que hay en el mundo”.</p>	<p>“Cuan vats escomensa em costava mol sentirme i fer les coses pero durant els cursos he anat aprenen ii milloran”.</p> <p>“He apres ha com atendre als cliens a com trevalla a una empresa i en millora moltes coses.”</p>	<p>“Molt bona perquè aprenc moltes coses i aprenc a tenir més paciència, També he après coses de reprografia, Marxandatge,atenció al client i preparació de comandes com per exemple imprimir,Dissenyar i Atendre al client i a tenir més empatia”.</p> <p>“M’encanta perquè aprenc noves coses i aprenc noves coses com per exemple controlar-me més les meves emocions”.</p> <p>A tenir més paciència i aprendre practicant i fent errors per a aprendre de aquests errors.</p>	<p>“Ha Sigut molt bona he après noves coses de la vida adulta personal, atenció al client etc”.</p> <p>“M'ha Agradat tècniques de marxandatge per què vam dissenyar un aparador en tots los companys/es”.</p> <p>“Atenció al client,tècniques de marxandatge, Mon laboral,currículum”.</p>
<p>“M’agrada fer els tallers perquè aprenc fent moltes coses”.</p>	<p>“Si, va molt bé ja que tenir participació tots per aportar les nostres idees”.</p>	<p>“Muy buena y es muy activa tanto la parte visual que la escrita”.</p>	<p>“Magrada el orari i el bon enseñamen dels mestres porque no hi ha mol de teoria i em dixer partisipa en totes les activitats”.</p>	<p>“Molt bona i participativa. Sí perquè a les classes participem molt i aprenem vivint molt i fem dinàmiques de participació a xerrades,entrevistes i debats a classe”.</p>	<p>“M’agrada perquè també està adaptat per a que entenguem tot el que estem estudiant en una metodologia fàcil”.</p>

<p>“Ara estic a primer ife i transició al mon laboral això o farem 3r i 4r”.</p>	<p>“Ens ajuden a ser més autònoms”.</p>	<p>“En el aprendizaje y las formas de trabajar” (maneres d’acompanyar-los en la transició).</p>	<p>“En busca feina en alguna empresa o en puge estudia algo mes de comers” (maneres d’acompanyar-los en la transició).</p>	<p>“Explicant com es fan les coses al mon laboral per exemple com es fan els currículums, les cartes de presentació i l’agenda de contactes i la recerca de feina per internet” (maneres d’acompanyar-los en la transició). “Està sent molt positiva per a mi (les pràctiques) i els meus companys de les pràctiques i estic aprenent moltíssimes coses noves i relacionades amb l’IFE”.</p>	<p>“Autonomia personal, controla la documentació tot sol, prendre decisions tot sol, no dependre dels pares sempre”.</p>
--	---	---	--	---	--

Nota: autoria pròpia.

Annex 7. Taula categoria d'anàlisi de l'entrevista al professorat

Taula 20

Categories d'anàlisi de l'entrevista al professorat

Categoria	Participant 1 (Institut Pla Marcell)	P.2 (Institut Montsià)	P.3 (Institut Alt Penedès)	P.4 (Institut Montsià)	P.5 (Institut Montsià)	Conclusió i percentatge
Tasca professional	<p>“Orientador educatiu”.</p> <p>“Tutor de 4art d'IFE. Combino docència i tutoria a 4art amb docència a 3er IFE i algun suport a l'aula a 1er”.</p>	<p>“Tutora de 1r IFE i orientadora”.</p>	<p>“Tutora de 2n d'IFE i Exerceixo com a Orientadora Educativa”.</p>	<p>“Orientadora educativa”.</p> <p>“Professora de diferents mòduls de primer i segon , i tutora del segon curs d'IFE”.</p>	<p>“Professor Tècnic de Formació Professional en l'especialitat de Comerç i Màrqueting”.</p>	<p>75% orientadors/es, 25% professor tècnic, 75% tutors/es.</p>
Punts forts i febles	<p>Forts: “aproximació a aprenentatges funcionals. [...] Tot és molt pràctic. Priorització de sortides i excursions vivencials i la part de treball emocional i de resolució de conflictes. Treballem en grups petits de màxim 12 alumnes i la presència de TIS ajuda força”.</p> <p>Febles: “el fet de tenir 12 alumnes, però tots</p>	<p>Forts: “La formació per l'alumnat amb discapacitat intel·lectual en postobligatòria en un centre ordinari. L'acompanyament personalitzat. Pràctiques a l'empresa ordinària amb l'oportunitat de contracte de treball. L'assoliment del certificat de professionalitat reconegut pel SOC”.</p> <p>Febles: “... famílies són reticents a la formació</p>	<p>Forts: “La implicació dels professionals que de veritat senten la vocació per aquesta feina. El treball en els projectes que fem [...] i tot allò que implique dur a l'àmbit pràctic, tots els coneixements. Les col·laboracions en l'àmbit professional que fem des del primer curs per evitar el fracàs a les pràctiques de 4t. L'actitud i l'evolució de l'alumnat.</p>	<p>Forts: “Permeten una continuïtat a aquest perfil d'alumnat dintre del sistema educatiu, els preparen i els ajuden a afrontar una vida adulta amb molta més autonomia i</p>	<p>Forts: “Nombre de professionals nombrós i adequat per a una atenció més individualitzada. Nombre reduït i limitat d'alumnat. Recurs específic i únic. Currículum i orientacions adaptades a l'especificitat de l'alumnat.</p>	<p>Punts forts: més practicitat, atenció individualitzada i petits grups, adaptacions. Professionals qualificats, sortides vivencials, pràctiques, gestió emocional i resolució de conflictes.</p>

	<p>de nee implica que calgui ser molt observador per intentar donar a cadascú el que necessita”.</p>	<p>IFE. Això sembla degut a què tenen unes expectatives dels seus fills i filles poc realistes, i quan aquests vam a un cycle mitjà pateixen molt i abandonen amb la frustració que això els comporta a tots plegats. Cal [...] fer més pedagogia al respecte la formació IFE. Aquesta pedagogia també s’ha de fer a nivell laboral. Les empreses de la zona han de conèixer el potencial de l’alumnat”.</p>	<p>L’agraïment de les famílies. Les experiències, la superació dels moments difícils i el reconeixement de les actuacions positives”. Febles: “De vegades, fan l’orientació des dels instituts d’alumnat que no ha assolit competències bàsiques per poder acreditar els diferents mòduls de l’IFE. Ens deriven alumnat que requereix d’un suport molt més intensiu en l’àmbit d’autonomia personal. Finalment, tractem de fer codocència entre nosaltres, però la realitat és que no tothom entén el mateix”.</p>	<p>per a una possible inserció laboral”. Febles: “La poca coneixença que hi ha d’aquests itineraris, i de vegades les mateixes famílies”.</p>	<p>Itinerari de durada llarga que facilita l’assoliment. Avaluació continuada durant tot l’itinerari”. Febles: “L’accés d’alumnat mal orientat o amb altres discapacitats greus associades (tetraplegia, trastorns mentals, TEA de gran afectació, ...). La manca de recursos tècnics, d’espais adequats i d’estabilitat laboral dels professionals. Manca de més oferta d’especialitats professionals. Manca d’una regulació normativa clara (no projecte pilot). Poca difusió i prestigi del recurs (hi ha molt de desconeixement per part de la pròpies institucions educatives)”.</p>	<p>Punts febles: observació continuada a les NEE de cadascú, famílies reticents a l’IFE, desconeixement IFE. Derivacions d’alumnat que requereix d’un altre suport que no és l’IFE. Falta de recursos i perfils professionals.</p>
--	--	--	--	---	---	--

<p>Adaptació a les capacitats individuals</p>	<p>“Crec que sí, si més no ho intenten”. “Presentant mòduls de diferents temàtiques: transició a vida adulta, món laboral i mòduls tècnics sobre la temàtica que ens ocupa. [...] Amb una tutoria molt propera i espais de conversa sovintejats”.</p>	<p>“En certa manera sí s’adapta, el que passa és que hi ha poca oferta formativa respecte els IFE. D’altra banda, des de tutoria i amb el suport de les nostres TIS, elaborem un pla individualitzat per cada alumne. Aquest pla contempla quins aspectes s’han de prioritzar a l’hora de treballar en cadascun, tant a nivell d’autonomia personal, com de relacions interpersonals i d’aprenentatges. Aquest pla es revisa trimestralment per tant d’anar-lo [...] actualitzant al desenvolupament de l’alumnat”.</p>	<p>Sí, però amb un “PERÒ”. S’adapten, però l’alumnat, a 4t de l’ESO, amb l’orientació cap a la postobligatòria, ha de tenir molt clar on va. Molts d’ells arriben al 1r curs sense saber ben bé què és l’IFE i què venen a fer aquí. No obstant això, l’experiència que tenim és que canvien molt la perspectiva de l’educació i l’adquisició d’aprenentatges i valoren positivament la manera de fer a l’IFE. “A l’IFE no es contempla fer Plans Individualitzats, no obstant això, nosaltres s’adaptem molt al nostre alumnat i intentem aplicar mesures de caire universals”.</p>	<p>“Bastant”. “L’IFE, ja és en si una adaptació. Els continguts ens venen marcats per normativa al currículum. La metodologia ha de ser adient al nostre perfil d’alumnat”.</p>	<p>“L’IFE <u>no s’adapta a tot tipus d’alumnat</u>. Cal recordar que la <u>finalitat</u> del IFE és la capacitació professional bàsica de l’alumnat per a la seva <u>inclusió laboral en un entorn d’empresa ordinària</u>. “ [...] l’alumnat adequat per a aquests estudis és només aquell amb un informe de DIL, DIM o TEA de baixa afectació. Per a altres discapacitats associades (DIG, TEA greu, desordres greus del comportament, malaltia mental, discapacitat física severa, ...) l’IFE no són una opció formativa adequada ja que no es pot garantir ni els recursos materials ni els suports</p>	<p>El 80% creuen que sí que s’adapta a les capacitats individuals. Un 20% afirma que hi ha un perfil específic per a l’alumnat que accedeix a l’IFE. L’Institut Montsià comenta el concepte de plans individualitzats, mentre que l’Institut Alt Penedès diu que no en fan”.</p>
---	--	---	---	--	--	--

					professionals adequats”.	
Transició a la vida adulta i inserció laboral.	“Al llarg dels 4 anys l’alumnat va madurant i enfocant el pas al món laboral que a 4art pren especial rellevància amb l’experiència del mòdul de pràctiques a empreses”.	“Sí”. (Aquesta afirmació fa referència a que sí que es realitza un bon acompanyament en la transició a la vida adulta i món laboral.	“Existeix un acompanyament progressiu que potencia, finalment, la seva autonomia. Des de les col·laboracions amb acompanyament, fins marxar sols i finalment estar 3 dies a la setmana en pràctiques a 4t. Quan una promoció es gradua, durant el següent any a haver cursat els estudis, també duem a terme un seguiment”:	“Sí”. (Aquesta afirmació fa referència a que sí que es realitza un bon acompanyament en la transició a la vida adulta i món laboral.	“Si, la tasca tutorial de les orientadores i el desenvolupament dels mòduls específics de transició a la vida adulta són essencials en aquesta direcció, i per experiència donen bons resultats. El mateix passa amb la tasca dels professors tècnics, que amb el desenvolupament pràctic dels mòduls professionalitzadors i el seguiment i suport en la FCT ajuden (generalment amb bons resultats) a la capacitació i inserció laboral de l’alumnat. El paper de les Tècnics d’Inserció (TIS) que amb la seva tasca també fan planificació, suport i seguiment”.	El 100% dels professionals afirmen que sí es produeix un acompanyament a l’alumnat en la seva transició a la vida adulta i al món laboral. Fins i tot en acabar els estudis, el següent any es fa un seguiment.

<p>Metodologia i avaluació</p>	<p>“A classe s’intenta molt partir dels coneixements de l’alumnat, de donar-hi un sentit pràctic i sempre des d’un canal visual, on utilitzem vídeos, imatges, debats, visites, treball per projectes, petits grups on tenen diferents rols (secretari, líder de grup, presentador/a del treball,...). “L’avaluació continua. Valorem molt l’assistència i la participació. També tenim rúbriques per valorar i també, en algunes ocasions, fem exàmens o proves”.</p>	<p>Metodologia pràctica, “aprenem fent” a través de projectes transversals i connectats a la vida del dia a dia. Treballen per activitats d’ensenyament-aprenentatge que duren tot el curs. Van vinculades a les capacitats. Es realitzen moltes tutories individualitzades [...] També quan un alumne ho demana, fem “temps fora”, sortir de l’aula per a respirar. [...] se contempla la nota de l’autoavaluació (10%) i coavaluació (10%) i la nota que posa el professor/a (80%). No fem recuperacions, es tracta d’una avaluació continuada des de 1r fins a 4t. Si alguna cosa no se supera, l’any següent es mira de col·locar-la en algun mòdul. Tot i això, si les pràctiques no se superen, s’han de recuperar”.</p>	<p>“Depèn de la casuística del grup o de si podem tenir codocència en X hores ja que, podem dur a terme unes activitats més pràctiques com, per exemple, sortir pel municipi, desplaçar-nos a fer alguna activitat, etc. Però en general fem des de les classes amb explicació més teòrica necessàries en els Mòduls Professionals, les classes més pràctiques on apliquem tots els coneixements de venda i atenció al públic [...] Jocs amb el Kahoot o el Quizizz”. També avaluem [...] mitjançant rúbriques Els instruments d’avaluació solen ser els registres d’observació, les dianes d’autoavaluació, etc.”.</p>	<p>“Metodologies actives i pràctiques”. “A partir dels resultats d’aprenentatge que ens venen marcats al currículum, així com també de les diferents capacitats clau també marcades per normativa”.</p>	<p>“Classe magistral expositiva amb suport audiovisual (mínimes). Tallers i classes pràctiques. Sortides i activitats complementàries”. “L’alumne és avaluat de cada mòdul pel professorat responsable de la matèria i qualifica el resultat de les activitats d’ensenyament-aprenentatge que ha portat a terme l’alumnat durant l’avaluació (3 avaluacions + una final global). Tot i això, l’avaluació és continua durant tot el curs. Les avaluacions es porten a terme en reunions de junta d’avaluació conjunta on tots els docents aporten. Finalment, l’acreditació final de</p>	<p>Metodologies actives, pràctiques i vivencials. suport audiovisual. Avaluació continuada.</p>
--------------------------------	--	--	---	---	---	---

					l'itinerari per part de l'alumne (titular) és responsabilitat i decisió de tot l'equip docent".	
Competències professionals	<p>“Les competències mínimes per poder desenvolupar-se en un món laboral com a auxiliars en cura d'animals i espais verds. És a dir, auxiliars en granges, jardins, hípiques”.</p> <p>“[...] Les competències més professionalitzadores les treballen als mòduls tècnics que tenen un contingut teòric però també molt pràctic a l'hort i galliner”.</p>	<p>“Posar en pràctica recursos per a l'autonomia personal, desenvolupar habilitats importants de la vida quotidiana, tenir les eines per poder-se comunicar tant en el món laboral com en l'àmbit social”.</p>	<p>“En el nostre cas els preparem per a la vida laboral en una empresa ordinària. Esperem que desenvolupen, en primer lloc, habilitats socials, que siguin capaços d'expressar-se, d'entendre i de fer-se entendre, que respectin les normes establertes, que tinguin autonomia i cura de sí mateix, que siguin puntuals, que respecten les normes de comunicació”.</p> <p>“Aplicant-les en el dia a dia”.</p>	<p>“Competències relacionades amb l'autonomia i la transició a la vida adulta, així com també les diferents competències professionalitzadores”.</p> <p>“A partir del treball a classe”.</p>	<p>“En l'especialitat que s'imparteix a l'Institut Montsià (Auxiliar en vendes i atenció al públic) les competències professionals adquirides esperades per part de l'alumnat són unes concretes”.</p>	<p>Competències lligades a l'autonomia personal, cura d'un mateix, habilitats socials, preparació per a la vida laboral, vida adulta. A part de les competències professionalitzadores pròpies del perfil professional concret.</p>
Impacte produït en l'alumnat	<p>“Impacte molt positiu. Sobretot veiem com els nois i noies creixen, maduren, deixen enrere una etapa d'ESO que sovint descriuen com a</p>	<p>“Un impacte molt positiu, es prepara l'alumnat per anar al món laboral ordinari. Se'ls acompanya amb bastants mòduls d'autonomia i creixement i transició a la vida adulta. El lligam que</p>	<p>“Et posaré un exemple, a les jornades de portes obertes, sempre convidem a una família de 1r i a una de 4t per a què contini la seva visió des de dues perspectives diferents</p>	<p>“Molt bo i molt satisfactori. L'alumnat quan arriba es troba amb uns estudis totalment</p>	<p>“L'IFE produeix un efecte de rescat o de recuperació (moral i anímica) de l'alumnat, ja que en la majoria de casos venen d'un llarg període de fracàs en la</p>	<p>El 100% afirma que l'impacte produït en l'alumnat és molt positiu i que esdevé un aprenentatge</p>

	<p>feixuga i negativa, i van destapant-se, mostrant-se i descobrint-se”.</p>	<p>es crea entre els alumnes és molt fort, i també amb el professorat. Es crea una petita família [...]”.</p>	<p>als futurs alumnes. Doncs, la mare d’un alumne de 4t, aquest any va verbalitzar que li hem canviat la vida al seu fill, que aquí ha fet amics, aquí ha creat una família... es sent productiu en allò que fa, [...] li agrada venir a l’IFE i textualment va dir: “jo no vull que acabi aquesta experiència”.</p>	<p>adaptats a les seves necessitats, amb professionals qualificats, i amb companys amb perfils semblants. Això els motiva i els encoratja a tirar avant. Els resultats que van obtenint són molt satisfactoris, [...] i els vincles que es creen són excepcionals.</p>	<p>ESO. A tercer curs s’observa un gran canvi maduratiu i també d’empoderament personal i professional. A quart amb les pràctiques a l’empresa, l’alumnat s’enfronta de manera autònoma a l’entorn laboral ordinari. El grau de maduració de la major part de l’alumnat és màxim. Molts manifesten la seva satisfacció i certa incredulitat d’haver arribat al final amb èxit”.</p>	<p>molt significatiu.</p>
--	--	---	--	--	---	---------------------------

Nota: autoria pròpia.

